

1250
14

2313

AUSTRALIJOŠ LIETUVIS

Pirmasis lietuviu laikraštis Australijoje

Išina kas dvi savaites

The Australian Lithuanian

The first Lithuanian periodical in Australia

Published fortnightly

Š I A M E N U M E R Y J E -

Psl.

1. KARAS KORĖJOJE LIEPSNOJA	1
2. Pham Van-Ky - KAIMO AIŠKIAREGIS	4
3. P. B. Shelley - VAKARŲ VĖJUI ir LAIKAS (eil.)	10
4. Tas Pats - SUNIEŽTĖJO	11
5. Arkadijus Auga - APIE LIETUVYBĘ IR ŠUNS UODEGĄ	14
6. SPAUSTUVĖ PROGRESUOJA	16
7. ENGLISH SECTION	19
8. ŽINIOS, INFORMACIJOS, PRANEŠIMAI ir kt.	27

PASKUTINĖS NAUJIENOS - Korėjos fronte amerikiečių tankai jau pasieke fronto liniją. Po pirmų susidūrimų su komunistų armija amerikiečiai prasiveržė apie 10 mylių pirmyn. Stiprūs amerikiečių daliniai skuba fronto link.

Dalinė mobilizacija J.A.V-bėse. Vyriausybė nutarė pašaukti karo tarnybon vyrus tarp 19-25 metų amžiaus, viso 635.882 vyrus. Tuo būdu JAV-bių karo pajėgos pasiekė 2.005.882 karius.

AUSTRALIJOS LIETUVIS redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Ats. redaktorius Jurgis Glušauskas. Leidejas - AUSTRALIJOS LIETUVIUI LEISTI B-ve + Raštus Redakcija taiso ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus + PRENUMERA-TA: metams 28 šil., pusei metų 14 šil., 3 mėn. 8 šil. Užsienin kaina ta pati. Atskiras numeris 1/4 + SKELBIMAI: prekybiniai - 1 šil. už pusės pusl.eilutę; neprekybiniai - 2 pensai už žodį. Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Vinjetės dail. Viktoro Simankevičiaus.

A d r e s a s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W.Hindmarsh, ADELAIDE, S.A.

THE AUSTRALIAN LITHUANIAN, the first Lithuanian periodical in Australia, published every fortnight by AUSTRALIJOS LIETUVIS PUBLISHING Co. Authorised Jurgis Glušauskas.

A d d r e s s:

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, S.A.

Australijos Lietuvis³

Pirmasis lietuviu laikraštis Australijoje

Iscina kas dvi savaites

III metai + Adelaide, 1950 m. liepos 10 d. + Nr.14 (48)

Karas Korejoje liepsnoja

Birželio 25 dienos rytą, kaip atrodo, visai netikėtai, Šiaurės Korėjos kariuomenė pradėjo karo veiksmus prieš Pietų Korėją. Šis žygis, atrodo, buvo nelauktas nei Jungtinėms Tautoms nei Jungtinėms Amerikos Valstybėms.

Kokia gi šio karō priežastis?

Iki II-ojo pasaulinio karo pabaigos Korėjos pusiasalis buvo valdomas Japonijos. Japonijai karą pralaimėjus Korėja buvo padalinta į dvi dalis: Šiaurinę, užimančią apie 56% teritorijos ir turinčią apie 10 mil. gyventojų, ir Pietinę su 44% teritorijos ir apie 15 mil. gyventojų. Šiaurėje daugiau sukoncentruota pramonė, gi pietuose - žemės ūkis. Bendras Korėjos plotas yra 85.246 kvadr. mylios.

Siena tarp Šiaurinės ir Pietinės Korėjos, ją besidalinant į "įtakų" zonas, buvo pravesta ant žemėlapiu 38-tąja paralele visai neatsižvelgiant į geografinius, ūkinius ir kitus faktorius, dėl to taip netiksliai suskaldytas Korėjos ūkis labai sunkiai vegetuoja. Šiaurinė Korėja, faktinai valdoma Sovietų Rusijos, užsidarė geležine uždanga nuo Pietų Korėjos, faktinai diriguojamos Jungtinių Amerikos Valstybių.

Komunizmui laimejus karą Kinijoje, ypač nepakenčiamas pasidarė buvimas J.A. V-bių Korejoje, kuri iš visų pusių apsupta komunizmo jūra. Turedamōs savo bazines Japonijoje, Filipinuose ir kitose artimesnėse salose, J. A. Valstybes, karo atveju, turėtų Pietų Korejoje puikią išėities bazę prieš Sovietų Sąjungą Azijoje. Dėl to net du kartu buvo bandomas komunistų sukilimas Pietų Korejoje, kurių tikslas likviduoti J.A. Valstybėms palankią Pietų Korėjos vyriausybę ir sujungti Pietų Korėją su Šiaurės. Abu pučai nepavyko.

Tačiau Sovietų Rusija nesnaudė. Ji organizavo ir treniravo Šiaurės Korėjos armiją, apginklavo ją moderniškais ginklais ir... birželio 25 dieną, saulei tekant, pasiuntė Pietų link...

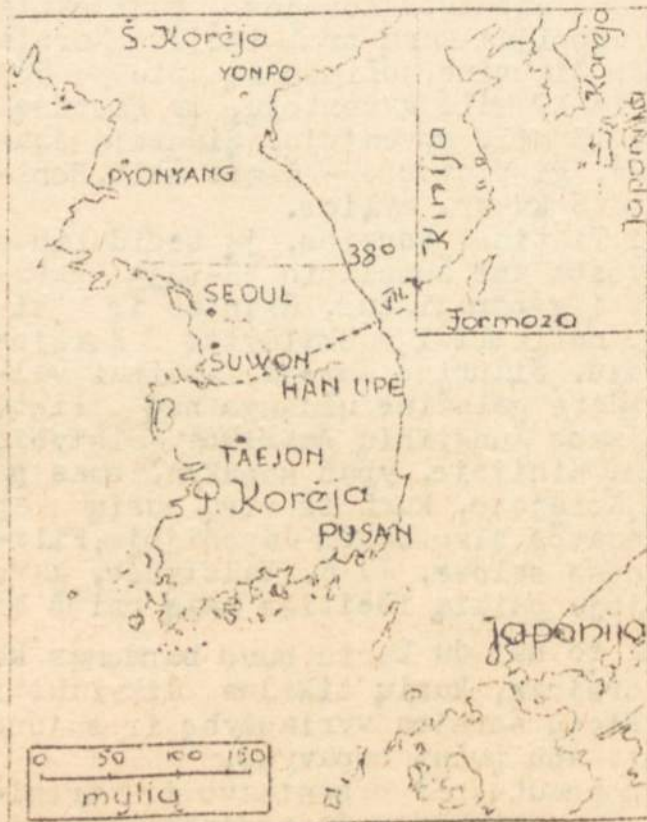
Užkluptos netikėtai, Jungtinės Amerikos Valstybės šį kartą nepasitenkino tik gražiais žodžiais. Tuoj pat buvo sušaukta Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, rusų atstovams visai nedalyvaujant, ir Šiaurės Korėją buvo pripažinta agresorium. Be to, Saugumo Taryba rekomendavo visiems savo nariams teikti užpultajai Pietų Korėjai višokiariopą pagalbą.

Pagalbos akcijos ėmėsi pirmiausia Jungtinės Amerikos Valstybės. Greičiausia pradėjo veikti jų aviacija, po to laivynas, o paskutiniu metu jau gabenama ir sausumos kariuomenė, kuri jau suejo į sąlytį su Šiaurės Korėjos kariuomene, deja, nesekmingai: permaža jėgos. D. Britanija tuč-tuočiau prisijungė prie J.A. Valstybių akcijos, o šią pasekė Australija ir kuone visi UN'o nariai. Karo veiksmai vyksta pilnu tempu.

O Šiaurės Korėjos armija žygiuoja pimyn. Po 14 dienų nuo karo pradžios ji pasistūmėjo per 160 km, užimdama Pietų Korėjos (kartu buvusią visos Korėjos) sostinę Seoul ir eilę kitų miestų. Visi bandymai ją sustabdyti kol kas nuejo niekais. Vis dėl to manoma, kad JAV suskubs duoti pakankamai pagalbos, kad Š. Korėjos armiją ne tik sulaukytų, bet ją ir nugaltų.

Kokios išvados seka iš šio rimto konflikto?

Visų pirma nuostabu, kad Pietų Korėjos armija taip greit sukriko. Tai rodo Š. Korėjos armijos gerą pasiruošimą ir jos kovingumą. Amerikos karo stebėtojas P. Korėjoje pareiškė, kad Š. Korėjos armija yra kur kas geriau paruošta ir kovoja daug narsiau. Kovose su amerikiečių prieštančiais ginklais Š. Korėjos tankistai iššoka iš tankų

Punktyru pažymėta apytikrė fronto linija VII.7 d.

ir degančiais drabužiais bėga, bet nepasiūdo ir nelaisvę. Tai rodo aukštą jų kovos moralę. Gi Pietų Korejos armija jau po pirmų susidūrimų pakriko ir didelė jos dalis dezertyravo į kalnus.

Šis faktas labai svarbus. Dėl šios pačios priežasties juk ir Čang-Kaišekas pralaimėjo Kinijoje. Jis pakankamai turėjo kariuomenes ir jo kariuomenė buvo geriau ginkluota, negu komunistų. Tačiau ištisos armijos, su visu apginklavimu, perdidavo į komunistų pusę. Tai rodo, kad socialinėje srityje yra kažkas netvarkoje. Ar ne tas pat ir Korejoje? Gal būt, neįvykdytos būtinausios ūkinės reformos, gal plačiosios liaudies masės per daug eksploatuojamos saujelės karaliukų? Tuo tarpu neturime davinių tiksliai į šį klausimą atsakyti, tačiau teigiamu atveju visai natūralu, kad tokioj padety liaudis laukia išvadavimo, nežiūrint, iš kur jis bebūtų ir ką sleptų savyje.

Negalima tvirtinti, kad P. Korejos armija nebūtų buvusi pakankamai ginkluota. Iš tikrą paskelbtų JAV karo ministerijos davinių matome, kad P. Koreja gavo iš JAV per 100.000 šautuvų, per 2.000 prieštankinių ginklų, per 4.900 sunkvežimių ir daug kitokių ginklų ir amunicijos. Šiais ginklais galejo būti gerai apginkluota per 50.000 armija.

Kokios galimos konsekvencijos iš šio, tuo tarpu lokalinio karo? Ar tik jis nerapreliudija į trečiąjį pasaulinį karą?

Eilė atsakingų asmenų pareiškė, kad ir su rezervais, jog tai yra trečiojo pasaulinio karo pradžia. Priemonės, kurių imaš JAV-bės, rodo, kad padėtis tikrai labai rimta. Paskutinėmis žiniomis, į Korejos frontą skubiai siunčiama daug supertvirtovių, karo laivyno na-ji daliniai, visų rūšių ginklai, kariuomenė. Žūt-būt J.A.Valstybės turi nugaleti komunistus šiame fronto ruože, kitaip jų prestižas visame pasaulyje bus lygus nuliui, o komunizmas triumfuos.

Gana aiškiai trečiojo pasaulinio karo klausimu pasisakė žymus anglų filosofas Bertrand Russell, kuris šiomis dienomis atvyko į Australiją: "Jeigu kiltų karas su Rusija - o jis turi tuoj pat kilti - jis tęsis 10 metų". Panašiai pasisakė ir Mr. W. Churchill: jei komunistai laimėtų Korejoje - trečiasis pasaulinis karas neišvengiamas.

Ivykiai Korejoje tuč-tuoju atsiliepė ir Europoje. Vakarų Vokietijos vyriausybė, po slapto posėdžio, paprašė Sąjungininkus raštiškos garantijos, kad Vokietija, agresijos atveju, Sąjungininkų bus ginama, ir kartu paprašė sustiprinti kari-

(nukelta į 33 psl.)

Kaimo

Aiškiaregis

PHAM VAN-KY

(tąsa)

+ + +

- Kaip einasi jums, pranaše mokytojau? - leido išgirsti savo balsą kaimo pirtininkas ir atsisėdo ant lovos greičiau, negu buvo paprašytas. Jam buvo perdaug laikytis gero elgesio prieš vieną aklaį.

Aiškiaregis to nepriėmė už pikta, ar iš viso jis bent nedavė to suprasti.

- Visa, kas čia yra, priklauso jums, kaimo pirtininke. Pasitarnaukite pats sau. Rūkykite mano pypkę... Norite mano tabako? Aš pats jį pasisodinau ir mokesčių rinkėją apstačiau. - Viskas, kas uždrausta, yra dvigubai skaniau. Ar ir jūs taip galvojate?

Sie apgauto vyro žodžiai atšimušė į storą kaimo pirtininko odą. Ir šis pradejo reikalą, dėl kurio buvo atėjęs.

- Tai liečia jūsų sūnų. Ir ne dėl to, kad jis mane trukdo. Pagaliau, jis yra upo žmogus, kuris žaidžia gydymu. Nepavojingai, tuo aš jus užtikrinu. Tačiau jis darosi akiplėša ir lanko mano dukterį. Čionai jau baigiasi juokai. Ką, mano dukterė turėtų tekėti už slaugytojo? Niekados! Ne, tol, kol aš dar gyvenu.

- Todėl, kad jis yra slaugytojas ir išjuokia jūsų gydymą?

- Ne, - atsake pirtininkas, - bet dėl to, kad jis neturi nė vieno grašio. Aš perspėju jus, kad jei jis dar syki bandys,

aš skųsiuos aukščiau.

- Aš jį perspėsiu. Jis yra paklusnus. Jis atsisakys. Tikėkite man.

- Tai aš padarysiu, - tarė pirtininkas pasikeldamas ir prilaikydamas savo storą pilvą. - Ir iš viso, ar teisingos yra tos paskalos, kad jis jus nori perkalbeti?

- Taip, - pertraukė aiškiaregis, - bet jis nori tik gero man...

- Pasitaiko išbadėjusių, pas kuriuos žarnos apsiverčia, jei jiems staiga duodama per daug valgyti. Ar jūs nebijote, kad jums panašus dalykas gali įvykti, mokytojo sūnau? Jūs pamatysite per daug iš karto.

- Aš ir taip matau pakankamai...

- Pakankamai?... Vadinasi, ne tik tai, kas ant dangaus parašyta?

- Danguje parašyta visa, kas ant žemės dedasi.

- Viskas? Net mažiausi įvykiai?

- Taip, net mažiausi nesusipratimai!

- Apie kiekvieną mūs atskirai?

- Pavyzdžiui, apie jus ir mane.

- Bet danguje neužtektų tokiu atveju vietos,

- Dangus yra didesnis negu žemė.

- Jūs mane niekuomet neitikiinsite, - tarė kaimo pirtininkas kikendamas, ir didelė masė riebalų judėjo po jo svarku be garso. - Pasitikėkite jūs vis dėlto baltiems gydytojams. Jie yra stebūkladariai. Jie jums idės stiklines akis, bet jūs nieko neišlošite, padėčiai pasikeitus. Antra vertus, jūs taip pat daug nenustosite. Ir, tarp mūs atvirai kalbant, ką jūs žinote, pagaliau, aiškiaregystės mokytojai?...

- ... naktis yra didesne negu diena, ir šitoje naktyje ryškėja kiekvienas gyvenimas, kaip likimo linijos delne..., ir kiekvienas likimas yra iš anksto nustatytas, ir dangus mažais pastūmimais neša mus pirmyn, lygiai taip, kaip ūkininkas sunėša javų pėdus į gubas; ir pastumtas pedas pastumia savo kaimyną, ir šis savo... Ir taip iki laiko pabaigos, be pasikeitimo šio amžino visatos judėjimo.

- Nesąmonės, - užbaigė kaimo pirtininkas. - Jūs plepate daugiau negu žinote. Aptikęs pėdsakus ir šuo pagalvoja. Jis užuodžia kvapą savo priešo.

- Taip, jis aptiko vagį, kuris jo ponui pavogė žmoną. O, tą aš žinau, - tarė aiškiaregis.

+ + +

Nuo burmistro apsilankymo dienos išsibraukė vienas mėnuo. Ir tada, vieną naktį, išsipildė aiškiaregio pranašystė: jo šiaudinė troba degė kaip fakelas. Vaikai, triukšmas ir gaisrininkų varpas kelė visus pasidžiaugti nuraudusiu dangumi vidurnaktyje. Suaugusieji stengėsi užgesyti liepsną.

Pietų metų, vidudienio poilsyje, kasdieninio pasivaikščiojimo keliu ėjo kaimo pirtininkas su savo meiluže ir pateko į lapių spąstus, kuriuos paspietė apgautas vyras. Nežiūrint savo aklumo, jis padarė gerą darbą. Gi iš pat ryto slaugytojas davė špricą gelbedamas vieno sužeistojo gyvybę. Du pažeminimai viena diena buvo perdaug kaimo pirtininkui. Žmonės kalbėjo paslapčia, esą jis turėjęs kažką bendra su gaisru.

Burmistras, sužavetas pranašystės išsipildymu, su užuojauta kalbėjo apie aiškiaregį. Bet kadangi tai buvo "lemtis", tai nebuvo nė vieno, kuris ieškotų kaltininko. Buvo geriausiai pasiduoti lemimui. Antra vertus, aiškiaregis žinojo, jog teisėjai yra pirtininkui draugiškai nusiteikę. Ir varginga tapo aiškiaregio padėtis, kuris turėjo nakvoti pavargelių namuose.

Tik slaugytojas spinduliavo laime. Na, dabar protėvių namai gulejo pelenais ir kelias į ateitį tapo atviras. Jis troško vykti į sostinę ir paimti tevą kartu su savim. Jis matė ligoninę, pilną chirurgų, kurie leis tevui pamatyti pasleptą dieną. Tačiau, pagaliau, bus įmanoma senam žmogui pasirinkti kitą amatą, kuris bus geresnis, negu atviras prietaringumas.

Kai slaugytojui buvo pranešta, kad ugnis užgesyta, jis šypsojosi ir kelė rankas prie akių, lyg noredamas jas apsaugoti. (Išbėgdamas iš degančios trobos jis buvo palikęs savo akinius)

Aiškiaregis paskendo laisvalaikiu savo nuosavoje naktį, kuri gyvenimo atsitiktinumą, proto ir širdies linija buvo išraižyta. Taip pat ji buvo pripildyta mažų lašelių, panašių likimams, kurių pagrinde slepėsi sunkus švinas, lygiai taip, kaip kiniečių dievų statulos, kurios ranka sieke paliesti dangų ir prie kiekvieno palytėjimo murmejo:

- Tu! tu! Mirk! Būk pagimdytas! Mušk! Mylėk! Nekęsk! Mirk!"

Aiškiaregis su niekuo nekalbėjo, nes jo tarno Tnang Ngoe kūnas gulejo suanglejęs po trobos griuvesiais.

Jis pasiliko vargšų namuose, gulejo ant plikų grindų, taip praleisdamas dieną po dienos, ir jis išgirdo kartą savo sūnaus žingsnius.

- Tėve, tau nėra kas veikti kaimė. Ir kad jį visiškai įtikintų pabandė kalbėti frazėmis iš tevo pasaulio:

- Gal būt, - tarė jis, - yra parašyta, kad tu rytoj turi išvykti į miestą?

- Aš nežinau, aš nežinau nieko, - dūsavo aiškiaregis.

+ + +

Prieš nuindamas raiščius nuo aiškiaregio akių daktaras kalbejo:

- Pasistenkite pirmiausia pamažu atmerkti akis.

Operacijos salėje šviesa sklido pro pusiau uždengtus langus. Aplink chirurgą telkėsi slaugytojai, jų tarpe buvo ir aiškiaregio sūnus, kuris dienų dienas sekė įvairias operacijos fazes. Šiandien atėjo paskutinis laiko bandymas, kuris turėjo parodyti, ar jis teisingai ar neteisingai pasielgė perkalbedamas tėvą.

Aiškiaregis jautė, kaip prasmego vienas pasaulis ir jo vietoje atsirado kitas. Trisdešimt metų pavėlavusi šviesa palietė jo akis. Kiti, "normalūs" žmonės pajuto paviliui žodį po žodžio, spalvą po spalvos, daiktą po daikto. Jam gi tai buvo žiauriai ir greit parodyta.

Daktaro balsas kalbejo toliau:

- Labai pamažu, tiesa? Visa, ką chirurgai gali, ir visus gabumus, kurie slepiasi mano rankose, aš paaukojau, bandydamas jus išgelbėti. Daug stebuklų tėra tik išdava didelės ištvėrmės. Na, dabar nuimkite!...

Pačientas jautė sunkumą gerklėje. "Ką aš tuo nustoju?" paklause jo mintys. Jį išpylė prakaitas. "Naktis manęs neklaidino. Ir mano miegas buvo panašus į maną buitį, kuri yra padengta kiniečių tušu".

Staiga jis atsiminė dieną, kai jam reikėjo gelbėti vaiką, užlipusį ant kopėčių, kurios stovėjo ant medžio gabalo ir kiekvieną minutę galejo kristi. Jis turėjo pastumti kopėčias kairėn ar dešinėn. Vienas netaisyklingas judesys reiškė vaiko mirtį. Jis atsidadė savo laimei ir pastūmejo kopėčias kairėn. Jis laukė krentančio kūno garso ir šauksmo. Po vienos begaliniai ilgos sekundės jis išgirdo aukštai vaiką kukčiojančiai juokiantis. Taigi, aną dieną skirtumas tarp dešinės ir kairės reiškė skirtumą tarp gyvenimo ir mirties.

"Šiandien," galvojo jis, "tai yra mažiau pavojinga. Vienoje pusėje yra šešėliai, kitoje - šviesa. Čia eina reikalas apie spalvų skirtumą. Pirmyn!"

Ir pasitikėdamas atmerke pirma kairę akį.

"Ką? Ar tai įmanoma?... Ir tai yra pasaulis? Šita drebanči staltiesė?" (Jis matė baltą operacijos salės sieną). "Ką aš tuo pralaimiu?" Jis atmerke dešinę akį: nieko nauja. "Bet kaip tai nemaloniai virpa!"

Daktaras davė ženklą, ir suvyniojamas salės uždangalas bu-

vo nudengtas. Saulė pripildė kambarį, iš pradžių pamažu, po to drąsiau ir pagaliau pripildė kambarį droviais spinduliais. Oras buvo pilnas ryto šviežumo ir vidudienio žibėsio, ir pacientui atrodė, kad jis sukasi ratu savo atlošiamoje kėdėje.

Visi žvilgsniai buvo nukreipti į aiškiaregį, kurio akių vokai virpėjo, lyg pradedančio skraidyti paukščio sparnai. Aukštai, virš aiškiaregio galvos, girdėjosi kukčiojimas, panašus į vaiko kopėčių viršuje, kuriam grėse pavojus pamesti lygsvarą.

"Į dešinę ar kairę? Diena ar naktis? Kurioje puseje yra laime ir išsigelbejimas? - Aš turiu pasakyti, kad nežinau!" - nusprendė jis nusiminęs.

Vienašališkam aiškiaregiui visa, kas matoma, buvo stebėjimosi objektai. Plačiai atvertomis akimis žvelgė jis į raudonus, žalius ir geltonus vaisius, tik juodi jam atrodė pažįstami. Viskas, kas spinduliavo, tryško ir žėrėjo, putojosi, viskas jį žavejo. Chameleono spalvų pasikeitimus, apie kurias jam sūnus aiškino, jis laikė didžiausią gyvenimo apraišką.

Jo dykinejančios rankos dėkojo už akių šviesą, pasakojo, bučiavo, plojo. Jis praleisdavo ilgas valandas prieš krautuvių vitrinas, bet ne dėl to, kad jis troško sau daiktų, kurie ten buvo išstatyti, bet dėl to, kad galėtų pamatyti savo atvaizdą, kuris neaiškiai rodėsi lange. Toks pat vaikiškas reiškinys jį pagavo prie upės. Naktį jis liko pusiau be miego, nes bijojo paskęsti vėl savo trisdešimties metų miege. "Taip, trisdešimt metų, nuškendusiu aklam veidrody. Taip, trisdešimt metų žvaigždžių nežinojimo, šviesos, tikrų daiktų ir beforminių reiškinių.

Keista, ir žmonių veidai! Jie rodė tiek mažai dvasios jo akims. Tūkstančiai veidų, kurių nė vienas nepanašėjo kitam - ir tačiau visi iš tos pačios medžiagos.

Vieną sekmadienį sūnus parodė jam raupsuotą žmogų.

- O, kokia nelaimė!

Kitą kartą jis pamatė kuprotą.

- O, kokia nelaimė! Ir jūs tai vadinatė šlykštumu? Ir kur yra grožis.

Jis žvelgė tiriama į veidus, taip, kad atrodė, lyg jam kažkas skubu. Jis tyrė juos, ieškojo juose... Vienas jų turėjo įamžintą išdidumą, kitas reiškė pasitenkinimą, kai kuris turėjo pavydą ir įpintą skausmą. Kaukės gatvei, sekmadieniui, laidotuviams, vestuvėms ir vienuolynams; kaukės gyvulių draugijų globejų, labdarybes ratelio narių; kaukės pamokslininkų, karjeristų ir garbės medalio pretendentų; kaukės maldai, respublikos valdžiai, melui ir teisybei; kaukės veidmainių ir visa tai

dėl to, kad šis pasaulis atrodytų visų geriausias.

- Pasiieškok kito amato, - sake sūnus.

- Kokio? - Kokiam jis gali tikti? Kaip jis galėtų pasirodyti naudingu? Jis jautėsi apvogtas savo viduje. Vakar, tamsoje, jis buvo asmenybė. Šiandien, šviesoje, jis yra tik vaikas.

Kartais, stipriau nei viskas, grįždavo noras pramatyti ateitį. Tačiau jis nieko nepramato. Nei vieną sykį, kai akis užmerkdamo. Burtai buvo sulaužyti. Jie buvo paslepti į juodame šyde, kuris kadais supo jo žingsnius.

- Koki amatą? Ir kodėl matomi dalykai, jei Dievas neduoda akių žvilgsnio? Kodėl vaisiai turėtų skirtis žalia ir raudona spalva, jei tik škonis svarbu?

Jis išsitraukė veidrodį, kuri nesenai buvo gavęs, iš kišenės ir stebėjo, be džiaugsmo, pats save. "Ar aš tai esu? Šitas pervėlai gimęs žvilgsnis. Aš žvairakakis. Kairioji akis žvaira. Visuomet šita kaire! Kodėl? Kodėl aš turiu šitą plačią nosį, šitą bedantę burną, šitą neprižiūretą barzdą, šituos atsikišusius žandikaulius? O ne, tai yra peršlykštū!...

Jis suspaudė veidrodį, lyg riešutą. Atgniaužus kraujuotą ranką blizgejo skeveldros. Jis žvelgė į jas ir matė save įvairiose pozose.

- Aš grįšiu į kaimą. Aš jam priklausau, - tarė aiškiaregis. Sūnus bandė jį visaip atkalbėti.

- Tėve, tu neturi ko ten grįžti...

- Turiu, - atsakė tėvas. - Viską, ko nemačiau...

- Tėte, bet tu matai...

- Tai nėra jokia kliūtis, - sumurmejo senis. - Man to pakanka.

Jis pažvelgė į veidrodžio šukę. Kaip ji aštri! Taip aštri, kaip stiklo atlauža, kuria perpjove virkštę man gimstant. Dešinen ar kairen?...

Šlaugytojas išėjo nusiminęs. Greitu judesiu aiškiaregis pakėlė veidrodžio šukę prie kairės akies ir paspaudė. Jis suspaudė lūpas, nenoredamas išleisti iš lūpų skausmo šauksmo.

- Na, dabar kas kita!... Kitas užsiemimas!... Cha-cha!...

Kraujuotos ašaros bėgo veidu. Jis buvo pasiruošęs grįžti atgalios, sėdėti fygos medžio pavėsyje ir matyti savo ankstesnįjį ženklą - naktį, kuri buvo jo: pilna pribraižyta gyvenimo meilės, laimės ir proto linijų. Susikirtimo punktuose kabo maži likimai, apsunkinti švinu. Ir balsas Dievo, kuris juos savo ranka judina, kalba:

- Mylėk! Nekęsk! Mirk! Mušk!

O, mielas kaimas, kuri jis apleido, mielas savo skurdu, nenubaustais blogumais. Kokia laimė, kad jis nematė vargingų, pik-

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 10 - 1950 m. liepos 10 d.

tu veidų savo kaimiečių!

- Vėl viskas bus aišku ir suprantama!

Kraujas bėgo iš akių į burną. O, koks gėrimas - pats save ragauji...

- Aš rasiu vėl save!

Vertė p.

P. B. Shelley

V A K A R Ū V Ė J U I

Leisk man, kaip giriai, tavo lyra nūn pabūti
Ir krist į žemę mano lapams taip, kaip jos,
Tegu galingos srovės tavo dūžių
Po mus abu giliom rudens gaidom giedos -

Ir liūdesy švelniam. O tu, dvasia laukine,
Tu, nesuvaldoma dvasia, nūn tapk manim
Ir neški, kad po to ateitų naujas vel gimimas,
Pasaulin, tartum mirusius lapus, manas mintis

Ir šešiom kritusiom lėmimo stropom,
Lyg žiežirbas iš neišblestančiojo židinio ugnies,
Manus žodžius žmonijoje blaškyti ir kartoti,

Ir būk per mano lūpas snaudžiančiajai žemei,
O vėjau, trimitu tu pranašystės jos,
Jei čia žiema, ar greit ateis pavasaris prižadint?

L A I K A S

Bekraštės jūros, kurių vilnys metai,
Laiko vandenynai, vandenim iš liūdesio gilaus,
Kurie sūriom žmonijos ašaromis tekat
Ir pasiekiat mirties krantus
Taip slūgdami ir vėl pakildami, kaip tvanas, plaukt;
Pilni aukų, tik nenustosit šaukt naujų jūs niekados
Ir svaidyt jų skeveldras savo nesvetinguose krantuos; -
Beribės jūros, ar kas perplauks jus -
Per audrą šiurpulingas ir apgaulę nešančias tyloj?...

Vertė Alf. Gricius

Šis eilėraščio "Vakarų vėjui" vertimas, buvęs atspausdintas "N. Aušros" 1949 m. Nr. 10/11, dedamas čia atitaisyti, dėl padarytų "N.A." korektūros klaidų.

Taip pat to paties žurnalo 1949 m. Nr. 8/9, J. Keats eilė-

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 11 - 1950 m. liepos 10 d.

raščio vertime, vietoj - "Ir kai jaučiu aš valandos menkystą", turi būti: "Ir kai jaučiu aš, valandos menkysta,"... (Vert.)

Suniežtejo

Rašo Tas Pats

Sako, kažkuri baltųjų tauta turinti tokią liaudies patarlę: "Kam niežti, tas tesikaso." Kiti išminčiai įrodinėja, jog toji patarlė esanti Liuterio išmonė (atseit, erezija). Tiek to. Nevertėtų ginčytis, bet šio visko autoriui nei iš šio, nei iš to emė ir paniežtejo kažkur, o kadangi plunksnagraužiai geriausiai pasikaso smailuoju plunksnos galiuku, tai, nors ir neprašytas nei rašyti, nei kasytis, vis dėlto surizikavo paieškoti paniežtejusios vietos.

Taigi, pradėsime pasaką nuo to paties galo ir iškart stauga įgriebus į užantį paaiškės, kad šiam plunksnagraužiui lietuviškoji spauda parūpo.

Nėra ko stebėtis, kad J.A.V. yra daugiau lietuviškų laikraščių nei kur kitur. Ten daugiau ir lietuvių. Ten ir p. J. Cicėnas. Ten jie nuo seno ir gyvena, seni jų laikraščiai, senovinė buvo ir jų kalba. Kalba ir rašyba kinta, keičiasi ir J.A.V. lietuvių spaudos veidas. Keičiasi į gera. Australijoje lietuvių išėivija jaunesne. Jaunesnė ir spauda. Tiesa, net labai jauna. Naujų amžių tvaiko prisigėrusi. Kalba, kuria rašoma, irgi šių laikų. Pasigėrėtina, kad po visą Australijos kontinentą sklinda lietuviškas rašytinis žodis. Net į Ameriką rengiasi emigruoti! Tiek daug jau nuveikta, tiek padaryta! Džiugu, kai susilauki lietuviško laikraščio, kai skaitai apie spaustuves, įvykius, sužinai, kas vyksta pasaulyje. Garbė tiems, kurie juodomis avelėmis užpildo baltus laukus, bet rašyti jie turetų lietuviškai, o ne kaip kitaip. Galima drąsiai pasakyti, kad Australijos lietuvių spaudos darbuotojai visa tai ir daro; tik, deja, retkarčiais į tuos spaudos puslapius smelkiasi ir nepageidaujami dalykai. Negalima būtų pasakyti, kad žmonės nežinotų, nemokėtų savo gimtosios kalbos sintaksės bei gramatikos, bet kažkaip svetima, kai "Mūsų Pastogės" Nr. 70 paskaitai: "...kur jokiū būdu negalima statytis namą". "Negalima statytis namo būtų geriau. Ten pat skaitome: "...paremti Centrinų Lietuvių Namų Australijoje išigijimo reikalą". "Kviesdamas, kad visi padėtų išigyti namus", "Kviesdamas paremti C.L.N.A. išigijimą" gal būtų geriau.

Atsiverskime š.m. "Australijos Lietuvio" Nr.11 ir pažvelgę į 36-tą puslapį sužinosime, kad "lietuvio yra nemažo fabriko menažerio pavaduotoju". Gražu, kad taip sekasi, bet "manager" lietuviškai reikštų vedėją. Galima dar būtų ieškoti, dar daugiau vartyti puslapius, bet kadangi tokių viršiau minėtų atvejų nelabai daug, tai tūlas pasakys: "Na, ir verta čia popierių gadinti..."

Taigi, kad verta, nes "pavyzdžiui, laive maža skylutė, o kokią daro ji suirutę! Degtukas mažas, o gal' taip degti, kad viso turto gali netekti. Vagis nuo menko daikto pradėjęs, veik didis lieka jis piktadejas. Menkos vagystės gavęs išmokti jau drąsiai taikos arklių pavogti". Taip. Ėmę po truputį daryti lietuvių bendrinę rašomąją kalbą greit nebesuvoksime, kaip čia rašoma ir kas norima pasakyti. Pavartoję vieną ar kitą svetimą žodį (nereikalingą) ar pasidavę svetimų sakinių mokslų įtakai įniksime vien jais mintis reikšti. Tiesa, tai bus naujųjų laikų tvaikas spaudoje, bet... bet... tik tai tvaikas.

Tad kreipkime daugiau dėmesio į rašomąją kalbą. Siūlytina prie redakcijų ar draugijų sudaryti net kalbos mylėtojų būrelius, pasitelkti žinančiuosius ir vietinių universitetų kalbotyros profesorius (tiek, kiek tai įdomu bei reikalinga), kad būtų daroma pažanga, o ne... tvaikas.

Rašytinis žodis yra negyvas. Miręs. Atsiranda reikalas ieškoti žmogaus, kuris jį atkurtų, padarytų vėl gyvu, gyvosios kalbos žodžiu. Čia didelės svarbos turi teatras ir aktorius menas. Adelaidėje turime gerą kupetą lietuvių vaidintojų (jau- nų, jaunesnių ir senesnių), kuriems ir tektų imtis šio didelio uždavinio - bendrine lietuvių kalba kalbėti į žmones nuo scenos, kalbėti visokiomis progomis ir - ir ją išlaikyti, tą lietuvių kalbą.

Tenka pripažinti, kad visi aktoriai ir režisierius p. P. Rūtenis viską darė, kad atitiktų jiems statomus reikalavimus. Dabar p. Rūtenis išvyko. Kas įvyks su lietuviškuoju teatru Adelaidėje, sunku pasakyti, bet linkėtina nepamiršti, jog lietuvių kalba pasižymi skambumu, kirčiu bei priegaide. Seniau kartais likdavo nemieli atskambiai po spektaklių, kai ausis derindavo tikrąją lietuvišką žodžių tarimą su girdetuoju. Girdėtasis turėdavo pašalinių įtakų. Baisu, bet taip buvo. O gal klystama? Atleiskite, bet klysti yra žmogiška, o Šiaulių, Klaipėdos, Vilniaus dramų teatru buvo geresnis tarimas, nei tų, iš kurių lopšio išaugę Adelaidės aktoriai. Grynesnis. Skambesnis.

Čia nebūtų vietos garbinti puikios aktorių vaidybos "Pir-

mame Skambutyje". Ji buvo gera ir pastatymas vykęs. Čia trūks-
ta ir vietos nagrinėti teatro meną bei jo istoriją, nustati-
nėti, kur grimasos ir gestikuliacija, o kur mimika ir menas,
bet Adelaidės lietuvių vaidintojams linkėtina ateityje nepa-
miršti, jog grožis glūdi paprastume ir naturalume, jog kiek-
vienas aktorius turi pergyventi ir įsijausti. Maivytis ir šo-
kinėti neverta. Atsiprašau, nesirengiama čia nė vieno kaltinti,
tačiau kažkur kyla mintele ir noras paklausti: "Ar čia ne
režisūros klaida?"

Klaidų darome kiekvienas. Daugiau jų ar mažiau, bet darome
kiekvienas; tačiau kai lietuvių vaidintojų grupės Administra-
cija skelbia ką nors laikraštyje, turime vilties, kad tie
žmonės, kurie tiek turi bendro su lietuvių kalba, tikrai gra-
žiai pasiskelbs. Na, ir skaitome "A.L." III/11(45) tokių skel-
bimą. Tebūnie leista paklausti, kas už jų turėtų atsakyti. Kas,
kas, bet tik ne redakcija, nes ji už skelbimus neatsako. Tad
atsakyti už lietuvių kalbos darymą turėtų lietuvių vaidinto-
jai bei Administracija (pasirašė, mat).

Gal čia per griežtai pasakyta... Dar užsigaus ir pakampėje
šluotražiais užbubins, siuvamųjų mašinų adatomis užbadys, ko-
jomis užspardys, užšvilps, nubalamūtys... Nemarau. Džentelme-
niškumas neleis. Bet vis dėlto pasakysime kitaip: jie turėtų
atsakyti už paradoksus, už prieštaravimus patiems sau.

Štai, skaitome sakinių minetame skelbime: "Kaina 3 šil. plus
taksa." Kita kalba pasakytume ar parašytume: "Price 3/- plus
taxes". O kad šio viso autorių dievai myletų, kaip idėliai
anas šio skelbimo sakinio lietuviškas vertimas tinka į skel-
bimą teatro, pasišovusio ugdyti lietuvių kalbos grožį... Juk
tūlas pilietis pamatęs gatvėje berniuką: šūkaujantį: "XX Am-
žius", "Lietuvos Žinios", "Lietuvos Aidas" - vakarinis numeris!"
ir pardavinejantį dienraščius prišoko prie jo bal su riktelėda-
mas: "Ei, numeris, duok man vieną egzempliorių!" Vėl kitas vais-
tinėje paprašė: "Tai... ponc... ponc aptiekoriau, duok man tą
-aną idejoms iš galvos šukuoti!" Suklydo žmoneliai... Tartum
ne geriau būtų buvę be svetimžodžių... Tiek jau to...

Mūsų atveju žmogus, kalbėdamas lietuviškai, pasakytų: "Kai-
na 3 šilingai ir mokesčiai" arba "Kaina 3 šilingai (gal net
"papildomai") mokesčiai", o gal dar ir geriau, tai syklingiau.

Kad skaitytojams būtų ko pagalvoti, nurašau sakinį: "Pre-
ciziškas charakterių ir tipų suformavimas." Gal kam nors
švystels mintelė, gal... Čia tebūnie leista išrašyti dar šią
menką atplaišą: "...numatę pastatyti "Živilę", kurią dar nie-
kas nestatė,..." Kas nori turėti reikalo ar darbo su gyvuoju
žodžiu, kas nori atkurti rašytą, negyvą žodį, kas nori vadin-

=====
 tis teatro Administracija (dievaž, ne balagano!) tas tikrai prisimins, jog bus geriau, jei parašysime ar pasakysime šitaip: "...numatę pastatyti "Zivilę", kurios dar niekas nestatė...", arba dar kaip kitaip, geriau, jį dar palyginti, padėrinti šį sakinį, kad kiekvienas tikrai pajustų aną taip pabrėžiamą lietuvių kalbos išsireiškimo galią.

Kiltų klausimas, ar vertėjo tiek rašyti apie tokius dalykus. Tuo labiau, kad matėme, jog mūsų spaudos Australijoje rašomoji kalba nera bloga, tuo labiau, jog esame isitikine, jog lietuvių vaidintojai Adelaidėje ne tiktai išlaikė "Pirmo Skamučio" premjeros lygmenį, bet net pasitaisė, pagerėjo. Jau minėta, kad maži dalykai ir įvykiai esą didelių pradžia. Taip ir čia norima atkreipti dėmesys į kai kuriuos dalykus prašant jų nebekartoti, nes nė vienas mūsų nenorime, kad lietuviška spauda ir lietuviškas teatras, tie deimantai, nuklystų šunkeļiais...

Ir šio viso autorius tas pats lietuvis, tikrai nereiktų pamerkti, jeigu niekeno neprasomas visa šį parašė, niežtamą vietą pasikase. O niežtejo, labai niežtejo!

Apie lietuvybę ir šuns uodegą

Rašo Arkadijus Auga

"AL" Nr. 12 p. G. Žemkalnis viešai išskryningavo žinomo lietuvių veikėjo, pasirašiusio Lietuvos Nepriklausomybės aktą, Jokūbo Šerno sūnų Jaques Sernas ir lietuvių angliakasio dukterį Jevą Pauleikiūtę - Rockfeller, nes jie lietuviškai nekalbą, neremią BALFo ir iš viso kažin kaip ten esą su ta jų lietuvybe. Sako, jei šuns uodegą pavadintume koja, suva vistiek teturės keturias kojas, nes uodega visados liksianti uodega. Tuo p. G.Z. lyg ir teigia, kad mums, t.y. kojoms (begimus prisimenant palyginimas būtų neblogas!) tokie lietuviai Jaques Sernas (su kirčiu ant paskutinio skiemens) ir poniją Rockfeller yra kaip ir niekam nereikalinga uodega. Nei dėl šuns kojų nei dėl jo uodegos ginčytis nemanau, bet man atrodo, jog dėl tokių priežasčių pradeję atiminėti lietuvių tautybės statusą, turesime tuojau nurašyti į nuostolius Adomą Mickevičių ir O. W. Milašų, kuriuodu lietuviškai nekalbejo ir lietuviškai nerašė, apie BALFą visai jau nekalbant. Dar daugiautokio pat likimo susilauktų ir Šv. Kazimieras. Tas jaunas ka-

ralaitis, būdamas padaras ir maldingo būdo, politika neužsiiminejo ir rūpinosi tik dangaus karalyste. Ar Sv. Kazimieras kalbėjo lietuviškai anglų davinų nėra. Tačiau kad jis Dievą garbino, anot Petrolio pjesės "Prieš srovę" bajoro žodžių, "gražia lenkų kalba" yra labai lengvai įrodomas faktas. Tais laikais dvasiškai buvo tik lenkų tautybės ir lietuviškos maldaknygės iš viso dar nebuvo. O paklausti paties Kazimiero kaip ten yra su jo lietuviyste ir ar jis nori būti mūsų Garbės Konsulu danguje, dabar nebora kaip. Taigi, skryningas.

Turime neužmiršti, kad priklausymą lietuvių tautai apsprendžia kraujo kilme. Jei individas negyvena kompaktineje tautos masėje ar nevartoja dėl kokių nors priežasčių gimtosios kalbos, tas faktas kraujo ryšių dar nenutraukia ir toks individas ir toliau pasilieka savo tautos bendruomenės narys. Dar nepasitaikė girdėti, kad iš lietuviškų tėvų būtų gimęs lietuviškos kilmės negras. Tuo pačiu ir yra visiškai negalimas dalykas, kad iš lietuviškų tėvų gimtų lietuviškos kilmės prancūzas, anglas ir t.t. Gali atsirasti tik išsigijusių Prancūzijos ar kitos kurios nors valstybės pilietybę, nutautusių, užmiršusių savo kilmę lietuvių, bet ne lietuviškos kilmės svetimtaučių. Remdamieji kraujo kilme mes ir laikome visus šiame rašinyje išvardintus asmenis lietuviais, imant nuo Sv. Kazimiero aukštyn.

Be to, atimindami lietuvių tautybės statusą žmonėms, kurie nebegalvoja lietuviškai ir nedirba Lietuvai, mes turėsime išbraukti iš lietuvių sąrašų ne tik didelę dalį ilgesnį laiką užsieniuose gyvenančių lietuvių, antrą ir trečią iš-eivijos kartą, bet ir atsižadėti nemažų plotų Lietuvos teritorijos pakraščiuose, į kuriuos turime istorinę teisę, nes daugumoje svetimtaučių apgyventuose plotuose mums nebus ko ieškoti. Kaip pavyzdį galim pasakyti, kad ir Vilniaus mieste pagal lietuvių statistikos davinius iš 1940 metų lietuviais vadintis nesibijojo tik vos 24,37% viso gyventojų skaičiaus. Ar jie dirbo Lietuvai statistika nesako. Bet ar tai paneigia mūsų šventą teisę į Vilniaus sritis? Jokiu būdu ne, nes ir likęs % to krašto gyventojų yra tik nutautinti lietuviai.

Lietuviais nenustoja buvę ne tik tie, kurie nebesidomi Lietuvos reikalais ar yra jiems abejingi, bet taip pat ir tie, kurie tiesioginiai kenkia lietuvių tautai. Sakysim Paleckis, Sniečkus, Gedvila - parsidavėliai, taip, bet lietuviai.

Ar nebūtų geriau, vietoje pradėti viešumoje visai betikslus skryningus, imtis visos galimos veiklos, kad visus lie-

tuviškos kilmės nutautusius ir atšalusius vėl į lietuviybę atversti? Kad tokie atsivertimai yra galimi, parodo mūsų kultūros istorijos pavyzdžiai. Mums reikia lietuvių. Reikia vardų iš skaičiaus. Dėl to kiekvienas, kuris atvers svetur sutiktą nutautusį lietuvių ir padarys jį sąmoningu, tėvynę mylinčiu tautiečiu, bus atlikęs labai didelį lietuviybės apaštalo darbą. Tokia veikla gautų ir mūsų buvimą užsieniuose pateisinti.

Spaustuvė progresuoja

PASKOLA GYVAI PLAUKIA. "JUS STATOTE ŠVYTURI..., KURIS RODYS KELIĄ Į LIETUVYBĘ ir LIETUVĄ"...

<u>A. Skiparis</u> , Adelaide, -	£ 1
<u>Pijus Vaičaitis</u> , Geelong West, Vic.	" 1
<u>S. K.</u>	" 1
<u>J. Beinoravičius</u> , Whyalla, S.A.	" 1
<u>Beatrice</u>	" 3
<u>G. Karazija</u> , Maffra, Vic.	" 1
<u>J. Simaitis</u> , Nungarin, W. A.	" 2
<u>Anastazija Grikepeliene</u> , Northam, W.A.	" 1
<u>V. K.</u> : "Atitraukdama nuo statomo namo lentgalį - linkiu jam pritapti spaustuvėje plytos ar varžto forma".	" 1
<u>B. P.</u> : "Nuo savo kuklaus statomo namuko skiriu vieną plytą spaustuvės pamatams".	" 1
<u>Stanislovas Stankūnas</u> , Adelaide, S.A.	" 1
Sydnėjaus lietuvių grupelė, dirbanti "Darling Harbour Inwards Goods" geležinkelio prekių stotyje, per J. Tallat-Kelpšą atsiuntė £6, būtent:	
<u>K. Bridžius</u>	" 1
<u>J. Grigužis</u>	" 1
<u>J. Zinkus</u>	" 1
<u>J. Jančys</u>	" 1
<u>M. Nakutis</u>	" 1
<u>J. Tallat-Kelpša</u>	" 1
<u>Ema</u> (atsisakė ir nuo paskolos lakštų...)	" 2
<u>A. Undzenas</u> , East Melbourne, Vic.	" 3
<u>V. Karnauskas</u> , Melbourne, Vic.: "Palūkanų atsisakau, nes kiekvieno lietuviio pareiga palaikyti vienas kitą bendruomenėje".	" 2

<u>Valė Valiukėniene</u> , Corrigin, W. A.	£ 1
<u>O. Grosiene</u> , St. Mary's, NSW: "£1 prašau priimti kaip inašą igyvendinimui Jūsų didžio užsimojimo, kurio vai- siai bus neįkainojami"	" 1
<u>Liudas Jaronis</u> , Woomera West, SA	" 2
<u>Gabr. Zemkalnis</u> , West Sale, Vic.	" 1
<u>Stasys Virbickas</u> , Launceston, Tas.	" 1
<u>J. Zablockis</u> , Balmani, NSW: "Jūs statote švyturį, ku- ris rodytų kelią, kaip tam laivui tolimose jūrose daužo- mam audrui, į lietuvių ir į Lietuvą, ir neleis nė vie- nam iš mūsų paklysti-nutautėti. Tai šventas ir kilnus sumanymas. Tepadeda Jums Dievas, o mes, kiek išgaledami, remsime Jus"	" 1
<u>P. Vaičius</u> , Bogong, Vic.	" 1
<u>Pr. Šalkauskas</u> , Morawa, W.A.	" 1
<u>Antanas Bačiulis</u> , Launceston, Tas.: "Mielu noru pri- sidedu savo paskola prie Jūsų ir mūsų visų bendro gra- žaus tikslo - turėti savo lietuvišką spaustuvę. Palūkanų neprašau..."	" 2
<u>A. Jasiūnas</u> , Adelaide, SA	" 1
<u>J. Gailevičius</u> , Melbourne, Vic.: "Kilniam tikslui - lietuviškai spaustuvei - siunčiu nors ir mažą sumą, lin- kėdamas geriausios sėkmės"	" 5
<u>Step. Jablonskis</u> , Beacon, Vic.: "Tikiuosi, kad atei- tyje mus lankys "Australijos Lietuvis" spausdintas lie- tuviškoje spaustuvėje be mažiausio ženklelio svetimybių, lyg tai būtų spausdintas Lietuvoje, bet ne tremtyje"	" 2
<u>Ant. Vinevičius</u> , Wodonga, Vic.	2
<u>A. Gaigalas</u> , Bonegilla, Vic.: "Tai yra ne paskola, bet auka"	" 1
<u>J. A. Skirka ir Adelė Skirkienė</u> , Bathurst, NSW: "Šiuos pinigus siunčiame Jums kaip auką spaustuvės reikalams be sąlygos kada nors grąžinti. Lai Dievas padeda Jūsų šiam tikslui, kuri mes visi Australijoje gyvenantieji lietu- viai privalome paremti ir visokiariopai padėti"	" 2
<u>Kazys Kuniutis</u> , Adelaide, S.A.	" 15
<u>K. Cieminis</u> , Ludlow, W.A.	" 1
<u>P. V.:</u> "Siunčiu £1, lai šis lašelis įbėgs į lietuvių kultūros jūrą - spaustuvę"	" 1
<u>D. T.</u>	" 1
<u>M. J.</u>	" 2
<u>P. Gasiūnas</u> , Adelaide, S.A.	" 2

<u>Ant. Janušauskas</u> , Adelaide, S. A.	£ 2
<u>J. Krasauskas</u> , Lexton North, S. A.	" 1
<u>V. S.</u> : "Siunčiu £2 įnašą šian gražiam reikalui pa- remti. Tai ne paskola, o negražintina parama".	" 2
<u>Jurgis Vasiliauskas</u> , Hobart, Tas.: "Ši svarą prašau priimti kaip auką išigijimui didžiausiam ginklui - spau- stuvei"	" 1
<u>J. Žitkevičienė</u> , Yallourn, Vic.	" 1
<u>E. Grabyte</u> , Oberon, NSW: "...o likusius pinigus ski- riu kaip dovana lietuvių spaustuvei"	" 1
<u>Vytas Inkratas</u> , Myalup, W. A.	" 2
<u>Jonas Kirša</u> , Woolahra, NSW	" 1
<u>J. Purvinas</u> , Whyalla, S.A.	" 1
<u>V. Pentakas</u> , Rushworth, Vic.: "Linkiu sėkmės šiame sunkiame ir drąsiame žygyje"	" 1
<u>Laurynas Zozas</u> , Hobart, Tas.: "Tamstų prisiūstas lai- škas man buvo didelė ir maloni staigmena. Reikia tik apgaltvoti ir suprasti Jūsų pasiryžimą: - atblokti į ši tolimiausią kontinentą, be grašio ir palankesnių są- lygų, tik lietuviška drąsa ir sumanumu ryžtates į tą didingą ir kilnų žygį. Tetarnauja tik būsmoji spaustuve bendriems kilniems lietuviškiems interesams ir tesklei- džia lietuvišką žodį ir mintis po visą pasaulį. Juk tik- rai sunkų yra kalbėti svetimomis lūpomis, ir lietuviška spaustuve mums būtinai reikalinga".	£ 1

(Tąsa sekančiame numeryje).

Džiugu, labai džiugu skaityti tautiečių padrašinančias min-
tis ir gražius linkejimus. Mūsų viltys yra kartu ir Jūsų vil-
tys. Būsinoji spaustuve, įkurta visų tautiečių parama ir auko-
mis, tarnaus tik lietuviškes ir Lietuvos interesams. Jos tiks-
las - būti lietuviško žodžio priemone; lietuviški laikraščiai
ir knygos bus jos darbų pagrindu.

T a u t i e č i a i!

Iki šiol atsiliepė apie trečioji dalis visų mūsų skaitytojų.
Mes manome, kad antra trečioji dalis tikrai yra sunkiose mate-
rialinėse sąlygose (gausios šeimos, liga ar pan.) ir jokių bū-
du negali mūs paremti. Tačiau dar viena trečioji dalis tikrai
gali prisidėti. Mes kviečiame visus, kurie dar nesuskubo su
paskolos svaru, dabar tai atlikti. Mums skubiai reikalinga dar
bent 100 svarų atlikti skubius užsakymus, kad spaustuve kiek
galima greičiau pradėtų veikti. Laukiame!

AUSTRALIJOS LIETUVIS; 35 Cator St., W. Hindmarsh, ADELAIDE, SA

LIFE IN A POLICE STATE

(Continued)

6. In preparing index accounts of the anti-Soviet element, all sources must be utilized, including: agency (informers') reports, special investigative materials, data of the Party and Soviet organizations, statements of citizens, depositions of arrested persons, and other data. As a rule, statements and other official must first be ve-

riified by means of agents.

7. Operational Departments and country branches and precincts must prepare separate rosters of persons subject to accounting who have moved elsewhere, and must take steps to trace them. The cards regarding the persons sought must be filled in and sent to SPO I.

8. Formular files must be instituted and placed in the active agency account (the process of gathering verifying reports by the network of agent informers) of former activists of anti-Soviet political parties and organizations (Trotskyists, Mensheviks, Social Revolutionaries, Nationalist associations, and the like), counter-revolutionary religious authorities (priests, mullas, pastors), responsible collaborators of the police, ministries, foreign firms and the like, in accordance with available data concerning their anti-Soviet activity.

9. Chiefs of SPO I of the NKVD of the LSSR must report to me daily regarding progress made under this order.

10. This order is to be discussed in operational consultations, and concrete measures for its execution must be provided for.

PEOPLE'S COMMISSAR OF THE INTERIOR OF THE
LITHUANIAN SSR (Signed) Guzevičius

The copy is authentic: (Signature illegible).

AUSTRALIJOŠ LIETUVIS - 20 - 1950 m. liepos 10 d.

EXCERPTS

from the book "The God that failed"

In the book "The God that failed", London, 1950, six writers, each with an international reputation, describe their journey into Communism and their return.

Here are some excerpts from that book:

ARTHUR KOSTLER (b.1905) -

Some time during the spring of 1938, I had give a talk to the German Emigré Writers' Association in Paris. I knew it was my last public appearance as a member of the Communist Party. The theme of the speech was the situation in Spain; it contained not a single word of criticism of the Party or of Russia. But it contained three phrases, deliberately chosen, because to normal people they were platitudes, to Communists, a declaration of war. The first was: "No movement, party or person can claim the privilege of infallibility." The second was: "Appeasing the enemy is as foolish as persecuting the friend who pursues your own aim by a different road". The third was a quotation from Thomas Mann: "A harmful truth is better than a useful lie."

That settled it. When I had finished, the non-Communist half of the audience applauded, the Communist half sat in heavy silence, most of them with folded arms. This was not done by order, but as a spontaneous reaction to those fatal common-places. You might as well have told a Nazi audience that all men are born equal, regardless of race and creed. (pp.80-81)

IGNATIO SILONE (b.1900)

I spent hours one day trying to explain to one of the directors of the State publishing house (in Soviet Russia) why she ought at least to be ashamed of the atmosphere of discouragement and intimidation in which Soviet writers lived. She could not understand what I was trying to tell her.

"Liberty", I had to give examples, "is the possibility of doubting, the possibility of making a mistake, the possibility of searching and experimenting, the possibility of saying no to any authority - literary, artistic, philosophic, religions, social, and even political". "But that", murmured this eminent functionary of Soviet culture in horros, "that is coun -

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 21 - 1950 m. liepos 10 d.

ter-revolution". Then she added, to get a little of her own back: "We're glad we haven't got your liberty, but we've got the sanatoria in exchange." When I observed that the expression "in exchange" had no meaning, "liberty not being merchandise that could be exchanged", and that I had seen sanatoria in other countries, she laughed in my face. "You're in the mood for joking with me to-day", she said to me. And I was so taken aback by her candour that I no longer dared to contradict her. (p. 107).

RICHARD WRIGHT (b.1903)

In the congress I found myself arguing alone against the majority opinion, and then I made still another amazing discovery. I saw that even those who agreed with me would not support me. At that meeting I learned that when a man was informed of the wish of the Communist Party he submitted, even though he knew with all the strength of his brain that the wish was not a wise one, was one that would ultimately harm the Party's interests.

It was not courage that made me oppose the Party. I simply did not know any better. It was inconceivable to me, though bred in the lap of Southern hate, that a man could not have his say. I had spent a third of my life travelling from the place of my birth to the North just to talk freely, to escape the pressure of fear. And now I was facing fear again. (pp.141-142).

(To be continued)

EXPLANATIONS - PAAIŠKINIMAI

Excerpt - išrašas, ištrauka
 to fail (feil) - nepavykti, apvilti
 reputation (reputėišen) - garsas, vardas
 to describe (diskraib) - aprašyti
 journey (džarnei) - kelione
 return (ritern) - grįžimas, grįžti
 b. (born) - gimęs
 to give a talk (tu giv a tok) - skaityti paskaitą
 appearance - pasirodymas
 member - narys
 theme - tema
 speech (spyč) - kalba
 situation (sitjueišen) - padėtis

to contain - tureti savyje (talpinti)
 single - vienatinis, vienišas
 phrase (freiz) - sakinys
 deliberately - tyčia, sąmoningai
 platitude (pletitiud) - prastas, suprantamas dalykas
 declaration (deklereišen) - pareiškimas
 movement (mūvment) - sąjūdis, judėjimas
 to claim (kleim) - reikšti pretenziją, pretenduoti, reikalauti
 privilege (privilidž) - privilegija, pirmumo teisė
 infallibility - neklaidingumas
 to appease - gerintis, pataikauti
 foolish (fūliš) - kvaila
 to persecute - persekioti
 to pursue (pesju) - siekti
 your own - tavo (jūsų) paties
 aim - tikslas
 different - skirtingas
 quotation (kvoteišen) - citata
 harmful - žalingas
 useful (juzful) - naudingas
 lie (lai) - melas
 to settle - išspręsti klausimą
 audience (odiins) - klausytojai, auditorija
 to applaud - ploti katučius
 heavy - sunkus, didelis
 to fold - sulenkti, lankstyti, sudėti
 by order - išakymu
 spontaneous - spontaniškas, gaivališkas
 fatal - fatališkas, likiminis
 commo place - kasdienybė
 regardless - neatsižvelgiant
 creed (kryd) - tikėjimas
 to try (traī) - mėginti, bandyti
 to explain - paaiškinti
 publishing house - leidykla
 to be ashamed -(tu bi esheīmd) - gėdytis
 discouragement - drąsos atėmimas, bailumas
 intimidation - įgąsdinimas
 example - pavyzdys
 possibility - galimybė
 to doubt (dat) - abejoti
 to make a mistake - klysti
 to search (syrč) - ieškoti, tyrinėti

to experiment - bandyti, eksperimentuoti
 authority - autoritetas, valdžia
 artistic - meno, meniškias
 eminent - žinomas, žymus
 functionary (funkcioneris) - pareigūnas, valdininkas
 in horror - pasibaisėdamas
 to add - pridėti, pridurti
 in exchange (eksčėnž) - mainais
 meaning - reikšmė
 merchandise (mėčėndais) - prekė
 mood (mūd) - nuotaika, nusiteikimas
 to joke (džouk) - juokauti, kėsti špėsus
 to be taken aback - parblokštas
 candour - atvirumas (naivumas)
 to dare - drįsti
 to contradict - prieštarauti
 to argue - ginčyti
 amazing - nuostabus
 discovery - atradimas
 to agree (ėgri) - sutikti, sutarti
 to support - remti
 to submit - pasiduoti (paklusti)
 strength - jėga, galia
 brain - smegenys, protas
 wise (uėiz) - išmintingas
 ultimately - galutinoj išvadoj
 to harm - kenkti, daryti žalą
 courage (karidž) - drąsa
 to oppose - priešintis
 simply - paprastai
 inconceivable - nesuvokiamas
 though (dzou) - nors
 to breed - auginti, augti
 lap - sterble, giluma
 hate - neapykanta
 to have his say - pasakyti savo nuomonę
 to escape - pabėgti
 pressure (prėšer) - spaudimas
 fear - baime, bijoti
 to face - matyti, atsistoti veidu

Paruošė J.

H U M O U R

Artist: How do you like my portrait of the judge?

Friend: How much is he going to give you for it?

"What do you think he ought to give me?"

"Six months."

(Bystander, Engl.)

Artist - dailininkas

portrait - portretas

the judge (džadž) - teisejas

is he going to give - jis mano duoti, jis duos (apmokės)

ought (ot) - turėtų, privalėtų (moralinis įpareigojimas)

six months - šešis mėnesius.

S e r v i c e .

Barber: Hair-cut?

Sap: No, just change the oil.

(Weekly Telegraph, Engl.)

Service - patarnavimas, tarnyba

Hair-cut? - ar plaukus kirpti?

sap = a stupid person - nemandagus žmogus, asmuo

just - tiktai

change - pakeisti

oil - plaukams aliejus, "brilijantinas"

Miss 1950: Does he know your ages?

Miss 1949: Partly

(Blue Ox, USA)

to know, knew, known - žinoti

age - amžius

partly - dalinai.

MISUNDERSTOOD.

"Yes, dear, he said your voice was heavenly. At least, he said it was unearthly."

(Town Talk, Engl.)

heavenly - dangiškas; unearthly - nežemiškas.

N E W S

RUSSIAN "BAN THE ATOM BOMB" CAMPAIGN

Moscow, June 30.- AAP

The Moscow newspapers again gave front-page prominence today to a "Ban the Atom Bomb" signature campaign launched throughout the Soviet Union, says Reuter.

The reports say that public meetings are being held throughout the nation in support of the campaign, and spokesmen everywhere are condemning the US intervention in Korea.

Ban the atom bomb - šalin atomine bomba!

campaign (kampein) - kampanija

AAP = Australian Associated Press

again - vėl

give, gave, given - duoti

front-page - prūsųkinis puslapis

prominence - išsiskyrimas iš kily, (atsait, stambiomis raidėmis)

launch - blokti, mesti

throughout - kiaurai

report - pranešimas

public - viešas

meeting - susirinkimas, mitingas

support - paremti

spokesman - kalbetojas

everywhere - visur

condemn - pasmerkti

intervention - intervencija, įsikišimas

ROYAL NAVY IN ACTION

Singapore, June 30. - AAP. - British naval units have taken part in operations in connection with the Korean war, the C-in-C, British Far East Navy (Adml. Sir Patrick Brind) said today.

Royal navy - karališkasis laivynas

in action - veikia

unit - vienetas

to take part - dalyvauti

in connection - sąryšy

C-in-C = Commander in Chief - vyriausias vadas

AUSTRALIJOS LIETUVIS - 26 - 1950 m. liepos 10 d.

ANTI-KOREA DEMONSTRATOR FINED £5.

Melbourne, June 30. - A Peace Council demonstration outside the offices of the US Consul yesterday had a sequel in the City Court today when one of the demonstrators, William George Smith, 32, union organiser, of Ballarat, was fined £5.

Inspector R. H. Arnold and First Constable F. F. Worcester said that they were ordered to go to the US Consulate in Bourke street. They found a crowd on the footpath. Many of them, including Smith, were carrying banners. Smith's banner bore the words, "Stop Yank Intervation in Korea."

When a policeman ordered Smith to move on, he did so and later returned. Smith was arguing with another man, who said to him, "Get out. You're only looking for trouble." Smith's reply was, "The Yanks are looking for trouble in Korea."

The Advertiser

Demonstrator - "demonstratorius", asmuo, kuris demonstruoja prieš ką nors

Peace Council - Taikos Taryba (komunistų organizacija, kuri neva kovoja už taiką)

outside - lauke prie...

office - įstaiga

sequel (sėkvil) - išdava, paseka

City Court - miesto teismas

to fine - nubausti

constable - policininkas

they were ordered - jiems buvo įsakyta

crowd - minia

footpath - takas

banner - vėliava, plakatas

bear, bore, borne - nešti

to move on - pasišalinti

to return - sugrįžti

argue (āgju) - ginčytis

- Sydney had less sunshine this month than any other month on record.

AUSTRALIJOJOS LIETUVIS - 27 - 1950 m. liepos 10 d.

GASPADORIAUJA RUSIŠKAI

Širvintai. Pernai Korvės tarybinis ūkis pavasario sėją atliko nepatenkinamai. Dėl to buvo gauti labai žemi grūdinių kultūrų, bulvių ir pašarinių šakniavaisių derliai. Tačiau tarybinio ūkio vadovai šią pagrindinę klaidą kartoja ir šiais metais. Tiek grūdines kultūras, tiek bulves ir pašariniai šakniavaisiai sėjami neprisilaikant pagrindinių agronomikos taisyklių. Dar iki šiol ariama be priešplūgių, traktoriai nepilnai išnaudojami. Traktoriai dažnai genda, prastovi be darbo, dėl ko praleidžiami geriausi sėjos terminai.

Tarybinio ūkio mechanikas Kalionovas visiškai nesirūpina, kad pavasario sėjos metu gerai dirbtų traktorių parkas. Šiomis dienomis mechanikas Kalionovas, būdamas girtas, sudaužė traktorių ir sėjamą mašiną. Dėl to sėja dabar ūkyje nutrūko.

Tarybinio ūkio direktorius drg. Ščeglokovas iš to nedaro rimtų išvadų, nesudraudžia savivaliaujančio mechaniko.

Teatleidžia tarybiniai rašeivos, kad mes šią korespondenciją atspausdinome iš "Tiesos" žodis į žodį, be jokių mūsų komentarų.

VILNIAUS UNIVERSITETO LAIKRAŠTIS

Vilniaus universitetas išleido keturis "Tarybinio Studento" numerius. Tai yra universiteto partinio biuro, rektoriato, komjaunimo ir profesinės sąjungos komitetų organas. Patiekiamą medžiagą apie bolševikiškus susirinkimus universitete, spartakiadą, meninę veiklą. Bendradarbių eilėse matome daug rusų, jų tarpe prof. G. Gabrieljaną. Iš viso, laikraštis yra labai nuobodus, neįdomus, sausas, pripildytas pagyromis ir propaganda, kaip ir visi kiti tarybiniai laikraščiai.

PANEVĖŽYJE 3 TAKSI MAŠINOS

V.10 d. "Tiesa" praneša nepaprastą naujieną, kad Panevėžio mieste po 6 metų pertraukos pradėjo kursuoti trys taksi mašinos, kuriomis važinėja aukšti bolševikų partijos pareigūnai.

STOVI SĖJAMOSIOS.

Bolševikų spauda dažnomis progomis nusiskundžia, kad Lietuvos kolchozuose pavasarine seja labai silpnai vyksta. Vienur žemė neįdirbta, kitur nesą trašų, dar kitur nesuremontuoti traktoriai ir kitos mašinos. O svarbiausia, kolchozininkai visiškai nesirūpina, kad jų laukai būtų laiku apseti. Netgi jokios soclenktynės bei nuolatiniai agitatorių būriai negali jų išraginti. Kaip pavyzdys nurodoma Ukmergės apskritis, kur kolchozų vadovai ir žemės ūkio darbuotojai nesirodą kolūkiuose, "reti svečiai čia", - pažymi "Tiesa". Sėjamosios mašinos čia stovinčios ir valstiečiai kartais mėginą seti, deja, tik su rankomis.

Zodžiu, ūkio mechanizacija įvykdyta virš plano...

TRUMPOS ŽINIOS.

- Vilniaus miesto dažymo aparatų profsąjunginio komiteto pirmininku paskirtas drg. Kirilovas.
- Lietuvos komunistinio jaunimo Vilniaus miesto sekretorium paskirtas rusas Fedorovcevas.
- Geriausia Vilniaus bėgikė esanti draugė Davydova.
- Dusetų miestelio aikštės viduryje pastatytas paminklas žuvusiems tarybinės armijos kariams.
- "Tiesa" praneša, kad Tauragės, Kaišiadorių, Ukmergės, Plungės apskrčiuose šiais metais buvo labai ilgai uždelsta pavasario seja. Kolchozininkai ją pradėję tik tada, kai partija daug kartų paraginusi.
- Kedainių apskrityje ypatingai pasižymi traktorininkai M. Ivanova ir V. Paškovas.
- Poetas Vl. Mozūriūnas ruošia naują eilėraščių rinkinį "Balsai už taiką". Eilėraščiai rašomi pagal specialų komunistų partijos įsakymą, ryšium su dabar visur jų vedama "taikos" propaganda.

=====

MIRĘ BUVĘS LIETUVOS RESPUBLIKOS
PREZIDENTAS DR. K. GRINIUS.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas Dr. Kazys Grinius.

Dr. Kazio Griniaus netekimas yra didelis smūgis pasaulio

lietuvių bendruomenei mūsų kovoje už Tėvynės laisvę. Lietuvių stovyklose Vokietijoje, gavus žinią apie Dr. K. Griniaus mirtį, gedulo ženklai buvo iškeltos veliavos pusiaus stiebo. Visi, be politinių įsitikinimų tremtiniai gailėjo šio didžio mūsų tautos vyro.

Apie velionies mirtį trumpai paminėjo ir didesnieji vokiečių laikraščiai, pažymėdami, kad mirė buvęs Lietuvos Respublikos Prezidentas.

IŠEMIGRAVO 44.505 TREMTINIAI.

BALFO atstovas Vokietijoje surinko duomenis apie išemigravusius į užjūrį lietuvius tremtinius nuo emigracijos pradžios iki 1950 m. birželio 1 d. dienos.

Lietuvių tautos istorijoje šis laikotarpis ras nemažą vietos, ypač kam rūpės lietuvių tautos gyvenimas naujame - angliška kalbančiame pasaulyje, kuriam sukurti, tobulėti tiek daug padėjo pirmieji lietuvių tautos emigrantai, dabar tą pasaulį praturtinančiųjų gimines, draugai, bičiuliai. Naujieji tremtiniai vyko pagal senųjų emigrantų sudarytas sutartis ir teikiamą kitokią pagalbą (liečia JAV).

Lietuviai emigravo į šiuos kraštus: Argentina - 568, Australija - 8.725 (šis skaičius, atrodo, bent du kart perdetas), Anglija - 3.361 (taip pat, atrodo, skaičius netikslus.Red.), Belgija - 716, Bolivija - 18, Brazilija - 381, Kanada - 7739, Čile - 56, Kolumbija - 224, Kuba - 2, Prancūzija - 390, Maroko - 24, Italija - 3, Luxemburgas - 6, Olandija - 28, N. Zelandija - 177, Rodezija - 1, Panama - 3, Paragvajus - 11, Peru - 4, P. Rodezija - 3, Švedija - 25, Šveicarija - 8, Turkija - 4, P. Afrika - 12, Jungtinės Amerikos Valstybės - 21.191, Urugvajus - 9, Venecuela - 791, kiti kraštai - 25. Taigi, iš viso 44.505.

Izraelin išemigravo 1.107 Lietuvos žydai.

Repatrijavo 949 asmens, daugiausia Klaipėdos krašto lietuviai.

MEMMINGENO STOVYKLA ŠIANDIEN.

Memmingeno stovykloje, kur visą laiką gyveno 600 - 1000 lietuvių, dabar dėl emigracijos ir perkėlimų sumažėjo iki 170. Ir šis skaičius nepastovus: vieni tremtiniai išvažiuoja, kiti atvažiuoja. Drauge su latvių tautybės tremtiniais Memmingene nebėra ir 1000 gyventojų. Pačią aerodromo stovyklą perima vokiečiai, kurių pareigūnai iš naujo inventurizuoja baldus ir kitą stovyklos turtą. Kiekvieno DP kambaryje rastus baldus vokiečiai padovanoja tam DP, kuris ten gyvena. Iš įvairių Bavarijos vietų čia suvežami tokie tremtiniai, kurie dėl kurių nors priežasčių negali išemigruoti.

Vokiečiai pasiliekančius DP taip pat "skryninguoja", nors ir daug švelniau kaip amerikiečiai su britais. Jų tikslas esąs ne tremtiniams pakenkti, o kaip jiems padėti. Svarbiausieji klausimai: ko nori mokytis - amato ar kalbų. Skryninguotojai tardomąjį asmenį pasisodina šalia savęs ir labai draugiškai su juo šnekasi, kas labai neįprasta IRO pareigūnų ilgą laiką terorizuotiems tremtiniais. Esanti galimybė, kad kai kurie darbingi tremtiniai gausią darbo vokiečių įstaigose.

RŪPINASI LIETUVOS REIKALAIS

Profesorius Juozas Eretas šiuo metu gyvena Bazelio mieste Šveicarijoje. Ir toli nuo Lietuvos būdamas, jis neužmiršta Lietuvos reikalų, visą laiką juos judindamas Šveicarų visuomenėje ir šiaip jau įtakingų asmenų tarpe. Namie, savo šeimos tarpe, visi gražiai kalba lietuviškai, be jokio svetimo akcento. Jo sūnūs ir dukros (viso Profesorius turi 5 vaikus) yra išaugę geraiis lietuviais patrijotais.

BAIGĖ MOKSLĄ

Birželio mėnesio pabaigoje visos tremtinių mokyklos ir gimnazijos pabaigė du mokslo metų ketvirčius ir visus mokinius paleido vasaros atostogoms. Nežiūrint IRO įvykdyto teoretinio mokyklų darbo sustabdymo ir mokytojams algų nutraukimo, mūsų mokyklos, pasišventusių tremtinių mokytojų dėka, dirbo pilnu tempu ir išlaikė iki galo. Tačiau labai maža tėra vilčių, kad vasarai baigiantis jos dar pradėtų veikti - emigracijai ir nuolatiniams stovyklų perkilnojimams sutrumpino jų dienas.

- Lietuvių Draugija Švedijoje persiorganizavo į Pasaulio Lietuvių bendruomenę.

Švedijoje iš viso tėra apie 430 lietuvių, iš kurių Draugijai priklauso apie 260.

=====

PASIKEITIMAS AID CENTRO VALDYBOJE.

Kaip informuoja "Mūsų Pastogė", iš AID Centro Valdybos vice-pirmininko pareigų išėjo rašytojas Pulgis Andriušis ir iš Centro Valdybos išdininko pareigų inž. Bogužas. Į Centro Valdybą pakviesti kandidatai: Simas Narušis ir Juozas Kapočius.

Priežastys, dėl kurių šiedu nariai pasitraukė iš Centro Valdybos pareigų, nenurodomos.

LKF APYGARDOS VALDYBA PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Birželio 18 dieną naujai išrinktoji LKF Australijos Apygardos Valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirmininkas Prof. Raulinaitis, vice-pirmininkas Dr. Kaunas, sekretorius Viktor. Simankevičius, išdininkas J. Kalpokas ir valdybos narys informacijos, knygynų ir spaudos reikalams D. Bortkevičiūtė.

Visais LKF liečiančiais klausimais prašoma kreiptis šiuo adresu: D. Bortkevičiūtė, 116 Beaconsfield Parade, Albert Pk., MELBOURNE, Vic.

Naujoji Valdyba pareigas pradėjo eiti nuo liepos 1 d.

STATYDINASI NAMUS

ALD-jos Centro Valdyba nutarė statydintis Sydnejuje namus, kuriuose Sydnejuje gyveną lietuviai galetu įvairiomis progomis susirinkti, o taip pat juose tilptų Centro Valdybos raštine, "Mūsų Pastogės" redakcija ir administracija bei kitos vietos lietuvių kultūrinės institucijos. Namų statybos finansavimui skelbiamas aukų vajas.

Be abejonės, namai reikalingi. Ne tik Sydnejuje gyvenan-

tiems tautiečiams, bet ir visur kitur, kur tik susibūrė didesnės lietuvių kolonijos. Tik mes abejojame, ar iš aukų bus galima namus pastatyti. Jeigu tai būtų prieglauža ar ligoninė, tai šis finansavimo būdas visai priimtinas ir tikslus. Ar nevertėjo paieškoti efektingesnio finansavimo būdo, pav., išleidžiant akcijas, kaip tai padarė Kanados, Didžiosios Britanijos lietuviai?

SUNKI SPAUDOS BŪKLĖ

Šv. Kazimiero Draugijos leidžiama "Užuovėja" pateko į didelius finansinius sunkumus. Savo paskutiniame numeryje, kuris išleistas dvigubas, rašo: "Su kiekvienu naujai išeinančiu numeriu "Užuovėja" vis giliau brenda į skolą, nors daugumas skaitytojų ir platintojų yra patys "Užuovėjai" skolingi. Laiku neatsiskaitymas ir senų skolų vilkinimas stato patį laikraštį į kritišką padetį."

Taigi, sunkūs keliai lietuviškai spaudai, kai skaitytojais ne tūkstančiais skaičiuojami, bet tik šimtais.

NAUJIEJI AUSTRALAI SIŪLOSI Į USA KARIUMENĘ

Australų spauda praneša, kad JAV konsulas Sydnejuje ir Melbourne gauna daug pareiškimų iš DP imigrantų, kurie nori stoti savanoriais į JAV kariuomenę ir vykti į Koreją.

Tačiau Amerikos konsulai negali šių prašymų patenkinti, nes DP nėra JAV piliečiai. Nors JAV vyriausybė nutarė sudaryti iš 2500 savanorių ne JAV piliečių armiją dėl Korejos, bet jie turi būti iš JAV zonų.

ADELAIDĖS LIETUVIAI ATREMONTAVO SALĘ.

Adelaidės lietuviai talkos būdu atremontavo esančią prie lietuvių bažnyčios salę. Buvo visiškai supuvusios salės grindys, kurias reikėjo pakeisti. Medžiagą parūpino Dr. Kun. P. Jatulis, o gausus lietuvių vyrų būrys per vieną dieną atliko darbą. Tai gražus lietuviškos talkos pavyzdys.

Teko patirti, kad kalbama sale norima praplesti, pristatant dar priestatą, kur galėtų tilpti lietuviška savaitgalio mokykla.

NEVARTOKIME PERDAUG ALKOHOLIO

Woomera West, S.A. - Prieš porą savaitių, gerai pauliavojęs apie savaitę laiko, vienas vyrukas pajuto skausmus viduriuose. Buvo paguldytas į ligoninę. Tik po kelių dienų, ligai komplikuojantis, buvo išvežtas į Adelaidę, nes paaiškėjo, kad susirgo proto liga.

P. Naujokaitis

S P O R T A S

Adelaidės "VYTIS" pirmąja

Birželio 29 d. Adelaidės Lietuvių Sporto Klubo "VYTIS" krepšininkai žaidė II-jo rato pirmenybių rungtynes su L. D. S. ir laimėjo 32:22 (17:10), o liepos 6 d. žaidė su "Estonians" ir laimėjo 42:28 (15:20). Nors australų laikraščiai iš anksto ir pranašavo pralaimėjimą, bet vytičiai eina be pralaimėjimo ir stovi I vietoje su 18 taškų.

Praeitą penktadienį "Vyties" krepšininkai išvyko žaisti 1950 m. Australijos Lietuvių Krepšinio Pirmenybėse Melbourne, kurias Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komiteto Australijoje pavesta praveisti Melbourne Lietuvių Sporto Klubui "Varpas".

Komanda išvyko vadovaujama klubo sporto vadovo Juozo Riaubos sekančios sudėties: Urnevičius (kap.), Čiplys, Garskis, Pyragius, Šekas, Šertvytis, Jaciunskis ir Ignatavičius. Tikimasi, kad vytičiai gerai atstovaus Adelaidę, o grįžus sekančią ketvirtadienį (VII.13) O. B. J. saleje 19 val.45 min. pirmenybių rungtynes su Y.M.C.A. (latviais).

"VYTIES" Sporto Klubo metinė šventė. - Liepos 16 d. 16 val. Šv. Ksavero saleje (prie Katedros) šaukiamas visuotinis "VYTIES" klubo iškilmingas posėdis, kuriame bus paminėta lietuvių didvyrių Dariaus-Gireno metinės ir drauge "VYTIES" klubo metinė šventė. Iškilmingo posėdžio metu p. J. Pyragius skaitys prisiminimus apie Darių ir Gireną. JuRa

(Atkelta iš 3 psl.)

nes pajegas Vokietijoje.

Mat, - Vokietijos padėtis visai prilygsta Korėjos padėčiai, ir rusų kariuomenės judėjimas, kuris pastebimas Rytų Vokietijoje, kelia rūpesčio Vakarų Vokietijos atsakingiems asmenims. Sąjungininkų gi karinės jėgos Europoje ir Vokietijoje tuo tarpu yra permažos, kad galėtų sulaukyti Sovietų Rusijos invaziją.

Visa tai rodo, kad, galimas dalykas, esame trečiojo ir paties žiauriausiojo pasaulinio karo išvakarėse.

=====

IVEDAMA PRIVALOMA KARO TARNYBA.

Vyriausybės nutarimu, Australijoje įvedama privaloma karo tarnyba. Pirmiausia bus pašaukti 18 m. amžiaus vyrai. Pirmaisiais - 1951 - metais numatoma pašaukti 15.000 naujokų, vėliau kasmet šis skaičius bus didinamas iki 20.000 ketvirtaisiais metais.

Pašauktieji naujokai bus skirstomi taip: 75% sausumos armijai, 15% aviacijai ir 10% karo laivynui.

KVIEČIAM SAVANORIAI

Min. Pirmininkas Mr. Menzies išleido atsišaukimą, kviesdamas savanorius stoti į Australijos kariuomenę. Savo atsišaukime min. pirmininkas sako: "Mes norime taikos. Mes nesuprantame agresijos, bet mes turime būti pasiruošę ją atremti visomis mūsų jėgomis".

Paskutiniaisiais mėnesiais, savanoriai gausiai registruojasi.

AUSTRALIJOS PAGALBA PIETŲ KOREJAI

Australijos vyriausybė, vykdydama UN'o Saugumo Tarybos nutarimą, pasiuntė Pietų Korejon savo karinę pagalbą, susidedančią iš aviacijos dalinio, kelių karo laivų ir sausumos kariuomenės, kurios 2.000 stovi Japonijoje.

DARBO PARTIJA PRITARIA VYRIAUSYBĖS POLITIKAI.

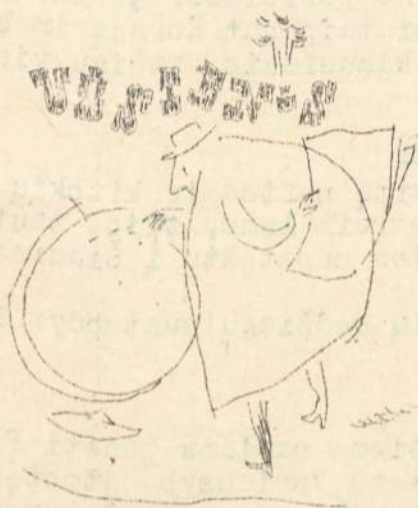
Daugeliui visai netikėtai Australijos Darbo Partija nutarė remti vyriausybę visais klausimais, kurie liečia Korejos karą. Būdinga, kad Anglijos konservatorių partija taip pat paskubėjo paskelbti, jog ji remianti be jokių sąlygų Darbo partijos vedamą politiką, nes reikalas liečia Anglijos ateitį.

Tokio anglosaksų vieningumo ne pro šalį būtų dažnai ir mums pasimokyti.

SABOTUOJA KARO MEDŽIAGŲ SIUNTIMĄ

Australijos jūrininkų unija, vadovaujama komunistų, atsisako transportuoti karo medžiagą į Pietų Koreją.

- Birželio 27 d. apie 80 mylių nuo Pertho nukrito didelis keleivinis lektuvas. Žuvo 23 keleiviai ir 5 įgulos nariai. Vienas keleivis sunkiai sužeistas. Zuvusių tarpe 4 DP imigrantai.

KARAS KORĖJOJE

Paskutinėmis žiniomis, Korėjos fronto linija eina 10-20 mylių į pietus nuo Suwan. JAV karinis atstovas pareiškė, kad JAV karo vadovybės tikslas sulaikyti kiek galima toliau šiaurėje S. Korėjos armiją, kol atvyks pagrindiniai JAV kariuomenės daliniai.

S. Korėjos armija turinti iš viso apie 150 divizijų, 150 tankų ir kitokių sarvuočių.

JAV karo vadovybės pranešimu, nuo karo pradžios sunaikinta apie 35 komunistų tankai, 25 lektuvai ir paskandinta apie 15 karo ir kitokių laivų.

Šiaurės Korėjoje ir užimtose srityse paskelbta visuotinė mobilizacija.

Iš komunistų valdomos Mandžiurijos ir Kinijos pranešama, kad pastebeta didelis armijų judėjimas Šiaurės Korėjos link. Manoma, kad tai pagalba Šiaurės Korėjai.

TIKIMASI NUGALĖTI

Prezidentas Trumanas pareiškė spaudos atstovams, kad nežiūrint Šiaurės Korėjos armijos laikinų pasisėkimų fronte, ji bus įveikta, kai tik JAV-bių ir kitų tautų jėgos bus sukoncentruotos Korėjoje.

Savaime suprantama, kad pralaimėjimas Korėjoje būtų didžiausias smūgis JAV-bių prestižui ir pasitikėjimui jomis.

SLAPTI PASITARIMAI MASKVOJE IR VAŠINGTONE

Britų ambasadorius Maskvoje buvo pakviestas į užsienių r. ministeriją ir turejo ilgą slaptą pasikalbėjimą su Sovietų užs. reikalų ministerio pavaduotoju Gromyko. Pasikalbėjimo turinys laikomas kol kas paslapyje, bet yra tikra, kad kalbėtasi Korėjos klausimais. Pranešimas per Britų ambasados radiją Maskvoje tuoj pat perduotas Londonan, Vašingtonan ir į kitas Britanijos Karalystės sostines.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ ----- - 36 - ----- 1950 m. liepos 10 d.
 =====

Tuo pat laiku Vašingtone Prez. Truman taip pat turėjo visiškai slaptą posėdį, dalyvaujant politikos, kariniams ir krašto saugumo ekspertams. Kalbėtasi taip pat Koreją ir bendrą pasaulinę situaciją liečiančiais klausimais, tačiau viskas laikoma paslapyje.

JAV SUSTABDĖ TIEKIMĄ Į TOL. RYTUS

JAV vyriausybė sustabdė tiekimą naftos ir kitokių medžiagų, kurios gali būti naudingos karo reikalams, Azijos tautoms (Kinija, Hongkongas, Macao), kad jos nepatektų į Šiaurės Korėjos simpatikų rankas.

JAV-bems prašant, tiekimą šių medžiagų sustabdys D. Britanija ir Olandija.

SOVIETAI ATMETĖ

Saugumo Tarybos kvietimą visiems nariams padėti Pietų Korėjai gintis nuo agresoriaus Sovietų Vyriausybė atmetė.

Tai juk visai suprantama, nes ji vadovauja Šiaurės Korėjai.

BLOKADA KORĖJOJE. SOVIETAI PROTESTUOJA.

Priėjimas į Korėją iš jūrų pusės yra užblokuotas. JAV karo laivyno atstovas pareiškė, kad jeigu Sovietų Rusijos, Komunistų Kinijos ar kitų nedalyvaujančių Saugumo Tarybos paskelbtą pagalbos akciją tautų laivai bandytų plaukti į Korėją, tai jie būtų sulaukyti ir "varomi" į Japonijos uostus patikrinti.

"TASS" telegramų agentūros pranešimu, Sovietų vyriausybė numato protestuoti dėl Korėjos blokados ir už galimas pasekas laiko atsakingomis J.A. Valstybes.

SAUGUMO PRIEMONĖS PANAMOS KANALE

JAV-bių ambasadorius Kolumbijoje pranešė, kad bet kokiems lėktuvams griežtai uždrausta skristi Panamos kanalo rajone. Be to, jis išpejo, kad joks lėktuvas neturi teisės be leidimo prisitarti prie kanalo arčiau, kaip 200 mylių. Prisiartinę be pranešimo lėktuvai bus naikinami.

Tokių priemonių imtasi ryšy su "pavojinga tarptautine padėtimi".

RUSAI MANIEVRUOJA RYTŲ VOKIETIJOJE

Rytų Vokietijoje Sovietų armija vykdo įvairiose vietose karinius manevrus. Kai kurie keliai visai uždaryti civiliniam judėjimui.

GERVAZO
MAUKELEŠ

nenuolatiniš

KAMPĖLIS

Mielas

PILKI ILGAAUSI,

Tavo raportą nepaprastai nudžiugau, nes jis aiškiai sako, kad spaustuvės išsigijimas jau yra įvykęs faktas. Anksčiau sunku buvo patikėti, kad taip greitai išsprendę spaustuvės išsigijimo klausimą, todėl norejau vykti į Pietų Australijos

sostinę ir tuo reikalu su Tavim padaryti keletą rimtų konferencijų. Bet staiga mano visi planeliai iširo, nes jau trečia savaitė tęsiu kvailas "atostogas"; kaireranką "ilsisi" gipse, vis man primindama, kad dar apie pusantro mėnesio reikės tenkintis vos keturių svarų savaitine kompensacija. O iš tokios sumos mažai kas belieka ir "potams" ir kitiems reikalams. Bet prie "elektros įjungimo" ir aš prisidėsiu...

Dabar pats asmeniškai įsitikinau, kad šio krašto medicina yra pašėlusiai aukšto lygio, nes ji jau po pusantros savaitės teikėsi nustatyti, kad skilęs kaulas, o dėdama gipsą visus gyvaplaukius nuo rankos švariai nuplėšė su odos gabaliukais.

Aš esu tikras, kad Tu, Pilki Ilgausi, dabar manai, kad ranką susižalojau būdamas neblaiviame stovyje, bet tikėk man, kad tą dieną, lyg tyčia, nebuvau geręs svaigalų nei lašelio. Juk aš pats iš praktikos gerai žinau, kad girtam išsitiesiant ant šaligatvio, jam velnias po galva padeda pagalvelę...

Kai pasveiksiu, pasimatysime.

Iki!

Tavo GERVAZAS MAUKELEŠ

Mielas Bičiuli Gervazai,

Mano didžiausia ir nuoširdi užuojauta, drauge. Jei jau neišgysi ir "siestos" su veterinaru nepadės, tai drąsiai rašyk man: atsiųsiu kopūstlapių kompresams ir mažam koki gerą užkalbėjimą. Tai vis jau tiek nepakenks, kaip Kroso medicina.

Linkiu kuogreičiausia pasveikti!

Tavo Pilkis ILGAAUSIS

PLB VOKIETIJOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS V A L D Y B O S
 PRANEŠIMAS LIETUVIŲ KALBOS VADOVO PRANUMERATORAIAMS
 =====

Lietuvių visuomenė savo laiku buvo informuota, kad prof. Pr. Skardžiaus ir jo kolegų paruoštą spaudai "Lietuvių Kalbos Vadovą" išleisti (atspausdinti) buvo sudaryta iš įtakingų asmenų komisija, kuri L.K.V-vo išleidimu pradžioje ir rūpinosi: tarėsi su įvairiomis vokiečių spaustuovėmis, kol susitarė su lietuviška "Ventos" leidykla, nustatė provizorinę L.K.V-vo kainą, rinko prenumeratą ir t.t.

Lietuvių emigracijai spartejant, atėjo laikas išvykti ir "Lietuvių Kalbos Vadovo" leidimo komisijos nariams. Komisija įsitikino, kad šio didelio veikalo, kuris turi būti spausdinamas net 5 atskirais šriftais ir keleriopais kirčiais, taip greit užbaigti spausdinti negalės, todėl drauge su prof. Pr. Skardžiumi kreipėsi į LTB Centro Komitetą ir prašė "Lietuvių Kalbos Vadovo" išleidimą perimti savo žinion, reiškiant baime, kad neigiamo atsakymo atveju jo spausdinimas iš viso gali susitrukdyti.

LTB Centro Komitetas, susipažinęs su "Lietuvių Kalbos Vadovo" spausdinimo padėtimi ir su komisijos atliktais darbais, konstatavo, kad:

- a) perėmus veikalo spausdinimo reikalus, jam teks turėti sunkių rūpesčių ir susidurti su įvairiomis kliūtimis,
- b) materialinės Bendruomenei naudos iš to laukti netenka, ir
- c) norint, kad veikalo spausdinimas vyktų be didesnių pertraukų iki galo, gali prireikti ir Bendruomenės lėšų.

Tačiau, LTB Centro Komitetas, atsižvelgdamas į tai, kad "Lietuvių Kalbos Vadovas", kaipo vienintelis mūsų gimtosios kalbos grynumo išlaikymo kelrodis, lietuviškajai visuomenei, ypač atsidūrusiajai tremtyje ir išsisklaidžiusiajai po plačiuosius pasaulio kraštus, o drauge ir išlaisvintai Lietuvai, neabejoti - nei bus naudingas, ir kad jo išleidimą esamoje padėtyje tegali imtis pastovi, pelno nesiekianti, lietuvių organizacija, kokia yra LTB-nė, 1949 metų liepos 7 d. nutarė "Lietuvių Kalbos Vadovo" išleidimą perimti, ir nuo tos pat dienos pradėjo rūpintis visais LKV reikalais.

"Lietuvių Kalbos Vadovo" leidimo komisija, nustatydama prenumeratos kainą, nenumatė visų būsimų aplinkybių bei sąlygų, kurios kainą turės pakelti. Ukinio Vakarų Vokietijos gyvenimo raida ir bendros sąlygos smarkiai sparčiai keitėsi "Lietuvių Kalbos Vadovo" spausdinimo nenaudai. Svarbiausios LKV-vo pa-

branginimo sąlygos yra šios:

1) spausdinimo darbą pradėdant valiutų kurso santykis buvo žymiai palankesnis. Kiek vėliau tas santykis pasikeitė, sudarydamas žymių nuostolių.

2) komisijos nariams išvykus, po kelių savaitių išvažiavo į JAV ir pats veikalo autorius. Pradėtą spausdinti LKV-vą teko atskirais lankais siuntinėti oro paštu į užjūrį prof. Skardžiui, kuris taise ne vien korektūrą, bet rado būtina išrašyti nemaža pataisų ir papildymų.

3) darbą pradėdant veikalas turėjo apie 1000 pusl. rankraščių, naujų papildymų dėka jis padidėjo iki 1600 psl., ir tas žymiai LKV-vą pabrangino.

4) LTB Centro Komitetas, siekdamas, kad tasai didžiai vertingas kūrinys skaitytojus pasiektų kiek galint tobulesnis ir dailesnis, pasirinko žymiai geresnį popierių, o komisijos parinktą paprastą knygos viršelį nutarė pakeisti stipresniu ir gražesniu atitinkamos drobes viršeliu. Tuo būdu "Lietuvių Kalbos Vadovas" išeis ne tik padidintas puslapių skaičiumi, bet ir jam spausdinti bei išristi medžiaga yra pagerinta. Visa tai, be abejo, rišasi su didesnemis išlaidomis.

5) dauguma prenumeratorių yra jau išvykę į užjūrius ir jiems knygos persiuntimas pareikalauš papildomų išlaidų.

Dabar, kai "Lietuvių Kalbos Vadovas" jau baigiamas spausdinti ir š.m.liepos mėn. pradžioje pradės prenumeratorius lankyti, jo leidejas, LTB Centro Komitetas, apskaičiavęs visas pagerintas LKV-vo išleidimo, drauge ir persiuntimo išlaidas, ir nesiekdamas jokio iš to pelno, nustatė šią galutiną prenumeratos kainą:

... užsiprenumeravusiems iki š.m.liepos mėn. 1 d. Australijoje 1 sv. 15 šil., visai dar neužsiprenumeravusiems 2 sv. 15 š.

Gerb. "Lietuvių Kalbos Vadovo" prenumeratoriai prašomi galimai greitesniu laiku imokėti mūsų igaliotiesiems LKV platinėjams, arba netarpiškai LTB Centro Komitetui, papildomą prenumeratą, kartu nurodant tikslų dabartinį savo adresą, kuriuo gautume veiklą negaištant išsiųsti. Tie prenumeratoriai, kurie reikiamo primokėjimo atlikti nepanorės, galės atgauti iš LTB Centro Komiteto, dabar vadinamo Vokietijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos (Muenchen 27, Rauchstr. 20, US Zone, Germany), atgal.

Centro Komitetas supranta, kad prenumeratos kainos pakėlimas visiems nėra malonus, ypač mums, vykdančioms savanoriškai ir be jokio materialinės naudos patarnavimą mūsų lietu-

viškajai visuomenei. Tačiau tikimės, kad mielių LKV prenumeratorių mūsų pastangas ir pastaruoju metu pakitejusias sąlygas teisingai supras ir mūsų veiksmus pilnai pateisins.

PLB

Muenchen, 1950. VI. 16.

Vokietijos Lietuvių Bendruomenės
V a l d y b a.

R E D A K C I J A: Tokio rašto mes laukėme... Laukėme dėl to, kad buvome įsitikinę, jog už 15 šil. nėra galima duoti Lietuvių Kalbos Vadovo, kurio pagaminimas reikalauja bent 3 kartus daugiau lėšų ir darbo, negu eilinė tokio pat dydžio knyga.

Tačiau mes negalime nepareikšti savo nepasitenkinimo biurokratišku dalykų sprendimu. Susirinkus kabinete padaryti nutarimą yra labai lengvas darbas, tačiau tą nutarimą įvykti Australijoje ir kitur pasaulyje yra jau visai kitas reikalas. Kiek nereikalingo darbo ir išlaidų!... Labai gaila, kad LKV-vo leidimo komisija, svarstydamas LKV-vo prenumeratos kainą, nepasikvietė nė vieno asmens, nušimanančio kiek nors spaudos darbe, nes tuo atveju ji būtų galėjusi nustatyti bent apytikrą prenumeratos kainą, kurios nebūtų reikėję keisti.

Ryšy su šiuo PLB Vokietijos Liet.B-nės Valdybos pranešimu, "A. Lietuvio" Redakcija praneša visiems LKV prenumeratoriams:

1) Damokėjimą po £1 prašome siųsti "A.L." Redakcijai;
2) Tie prenumeratoriai, kurie nepanorės damokėti, gali paprašyti savo pinigus, 15 šil., jiems grąžinti; pinigai tuoj pat grąžinami;

3) "Lietuvių Kalbos Vadovo" leideją paprašėme, kad LKV-vas visiems prenumeratoriams Australijoje būtų siunčiamas per "A. Lietuvio" Redakciją, nes dėl nuolatinio adresų kitimo yra pavojaus daliai prenumeratorių jo visai negauti. Iš Redakcijos LKV bus pasiųstas pagal turimus paskutinius adresus;

4) Tie prenumeratoriai, kurie LKV-va yra užsakę Vokietijoje ir įmokeję dalį pinigų, prašomi tiesioginiai kreiptis aukščiau nurodytu adresu į Vokietiją, nes AL Redakcija šiuo reikalu jokių nurodymų negavo.

AUKOS LIETUVIŲ TAUTOS FONDUI:

A. Rusinas	10/0	E. Martinavičius	£2. 0. 0
Julius Čyžas	10/0	Ant. Vinevičius	" 2. 0. 0
Just. Simaitis	10/0		" 0.12. 0
Ign. Rapkevičius	1.7.9		
Anast, Grikepelienė	10/0		Viso £ 7. 9. 9
			=====

Gautos aukos persiūstos VLIKo nurodytu adresu. Dokumentai red.

1. Vincas Krėvė-Mickevičius - DANGAUS IR ŽEMĖS SŪNUS, monumentalinis kūrinys. Kietais viršeliais. 206 psl. 12/6
2. P. Tulpė - TILTO SARGAS, beletristika, 151 psl. . . . 7/0
3. DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI 1/6
4. Į TAIKOS RYTOJŲ! Skautų gyvenimo vaizdų albumas. 8 reprodukcijos spalvotos . 3/0
5. THE TWELVE RAVENS (Dvylika juodvarnių). Liaudies pasaka. Iliustr. dail. Václavo RÁTO. Tekstas anglų kalba. Tinka dovanoti. Didelio formato 25/0
6. LIETUVOS VYTIŠ, paveikslas, su persiuntimo išl. . . . 6/0
7. ŽALGIURIO MUŠIS, istorinis paveikslas, spalvotas . . . 5/6
8. DĖL LAISVOS LIETUVOS. Rinkinys raštų ir memorandumų, rašytų LSDP Užsienio Delegatūros giminingoms organizacijoms Lietuvos bylos reikalu 1/6
9. Vincas Jonikas - TRYS MARGI LAIŠKELIAI, poezija . . . 3/0
10. GINTARAS, II knygos, kultūros žurnalas 2/6
11. Vladas Šlaitas - ŽMOGIŠKOSIOS PSALMĖS, poezija, 110 p. 5/3
12. P. Tarulis - ŽIRGELIAI PADEBESIAIS, apysakos, 148 psl. 4/3
13. Stepas Zobarskás - AUSRELĖ, elementorius mokslo pradžia. Iliustr. Tarabildienės. "Patria" leid., 137 psl. 10/6
14. Petras Maldeikis - SEKSUALINIS AUKLĖJIMAS, 39 psl. . . 1/3
15. HILFSRUFÉ DES LITAUISCHEN VOLKES (Vokiečių kalba) . 2/0
16. Maurice Scherer - PETRAS KIAULĖNAS, monografija su jo paveikslų reprodukcijomis, kietais viršeliais . . . 12/0
17. Liudas Dovydenas - GYVENO KARTÁ KARALIUS, pasakos jaunimui, iliustr. P. Osmolskio, kiet, virš., 107 p. 4/6
18. Nelė Mazalaitė - APVERSTA VALTIS, beletristiką, 199 p. 4/6
19. J. Minkūnas - ANGLŲ KALBOS SKAITYMAI su žodynėliu ir ištarimu. Tinka pačiam mokytis. 184 psl. 5/0
20. Leon Blum. TAVO KELIAS Į SOCIALIZMÁ, 35 psl. 1/6
21. Vincas Krėvė - RAGANIUS, liuks. popier. 14/0
22. Kazys Bradūnas - VILNIAUS VARPÁI, sonetai. Iliustr. L. Vilimo, 27 psl., kietais viršeliais, "Patria" . . 4/6
23. SOCIALDEMOKRATIJÁ IR KOMUNIZMÁS, 47 psl. 1/6
24. Balė Voveraitė - KIŠKIO LŪPA, iliustr. P. Osmolskio. Puiki knygelė vaikams 2/3
25. P. Tulpė - KALNŲ DVASIA IR KITOS NOVELĖS, 206 psl. . 5/0

- =====
26. Gražina Krivickienė - D A I N O S, iliustr. Viktoro Petravičiaus. Didelio formato leidinys. Įvadą parašė Dr. J. Balys. Viso telpa 90 liaudies dainų . 15/6
27. Henr. Nagys - LAPKRICIO NAKTYS, poezija, 112 psl. . 3/0
28. Tihamer Toth - JAUNUOLIO BUDAS, 117 psl. 5/3
29. " " - JAUNUOLIO RELIGIJA, 115 psl. 5/3
30. " " - JAUNUOLIO MOKSLAS, 117 psl. 5/3
31. " " - JAUNUOLIO KOVOS, 77 psl. 5/3
32. Bernardas Brazdžionis - PER PASAULI KELIAUJA ŽMOGUS, rinktinė poezija, kietais virš., 448 psl. . . . 18/3
33. Stepas Zobarskas - RIESTAUSIO SUNUS, iliustr. P. Osmolskio. Knygelė vaikams. 37 psl., kiet. viršeliais 4/3
34. LIETUVOS TURISTINIS ŽEMĖLAPIS 3/0
35. E. Reikenis ir A. Krausas - TAU, SKILTININKE, skiltininko vadovėlio konspektas, 220 psl. 3/0
36. Liudas Dovydenas - MES IESKOM PAVASARIO, novelės, 226 p. 5/0
37. Dr. A. Šapoka - LITHUANIA THROUGH THE AGES (Lietuva amžių būvyje), anglų kalba. Teksto 62 psl., lietuviškų puikių iliustracijų 96 psl. Meniškas leidinys . 18/6
38. Š V I E Š A, kultūros žurnalas Nr.7, gražiai išleistas, turiningas 2/0
39. Dr. Kazys Grinius - ATSIMINIMAI IR MINTYS 10/0
40. Stasys Laucius - PO PILKAIS DEBESĖLIAIS, eilėraščiai vaikams, iliustr. P. Osmolskio, 43 psl. 2/3
41. Stepas Zobarskas - PER ŠALTĮ IR VĖJĄ. Apsakymėliai vaikams, iliustr. P. Osmolskio, 42 psl. 2/3
42. LIETUVIŠKI TVIRUKAI, spalvoti, įvairių rūšių po. . 0/2
43. Prof. Dr. Jungfer - LITAUISCHER LIEDERSCHREIN, Volkslieder in deutschen Übertragungen und Nachdichtungen: Goethe, Nesselmann, Rhesa ir kiti žymūs vokiečių autoriai, 123 psl. su tautiškom iliustrac. . 5/3
44. Juozas Pašilaitis - HEARKEN THEN JUDGE (Išklausykite, paskui teiskite). Anglų kalba. 47 psl. 1/3
45. Vydūnas - TAURESNIŲ ŽMONIŠKUMO UŽTEKĖJIMAS, 52 psl. 2/3
46. P. Orintaitė - MARTI IŠ MIESTO, novelės, 90 psl. . 6/3
47. LIETUVOS ŽEMĖS UKIS IR STATISTIKA, red. dipl. agr. Musteikis, 376 psl. 10/0
48. Vilius Pėteraitis - LIETUVIŠKAI-ANGLIŠKAS ŽODYNAS, su tartimi, 418 psl., apie 12.000 žodžių 16/6
49. B. Voveraitė - ŽIRGONĖ IR GAILĖ, 3-jų dalių scenos pasaka; spalvotos iliustracijos, 38 psl. 3/3
50. Stepas Zobarskas - GANYKLŲ VAIKAI, iliustr. D. Tarabildienės, 108 psl. 4/3

51. Karolė Požėraitė - LIKTŪNAS, romanas. "Sūduvos" leidinys. 198 psl. 6/0
52. LIETUVIO MALDOS IR GIESMĖS, parengė Kun. St. Yla, iliustr. Kulakausko, 122 psl., įrišta, mažo formato 2/3
53. T. J. Vizgirda - VILNIUS - THE CAPITAL OF LITHUANIA. Leidinys skirtas 625 metų Vilniaus įkūrimo sukakčiai paminėti. Šiame meniškame leidinyje yra trumpa istorinė mūsų sostinės apžvalga (anglų kalba), apimanti 62 psl. ir 63 psl. Vilniaus vaizdų. Gražiai įrišta. Reprezentacinis leidinys 18/6
54. LITHUANIAN ART IN EXILE (Lietuvių menas tremtyje). 16 reprodukcijų spalvotų ir 46 nespalvotos. Žymiausi mūsų dailininkai. Tekstas anglų kalba. Tinka dovanoti. 10/6
55. Stasys Yla - 12 PASIKALBĖJIMŲ SU MAŽAISIAIS 1/8
56. Jonas Burkus - MAŽŪJŲ DIENELĖS, vaikams 2/6
57. A. ir J. Mekai - KNYGA APIE KARALIUS IR ŽMONES, 39 p. 2/3
58. A. Krausas - GYVULIŲ DRAUGAS, gyvulių globos antologijėlė, I ir II dalys (atskirai), po 1/3
59. Faustas Kirša - TOLUMOS, poezija, 186 psl. 10/0
60. LIETUVIŲ KNYGA TREMTYJE, knygų katalogas 1/1
61. Pranas Naujokaitis - LIETUVIŲ LITERATŪRA, 316 psl., kietais viršeliais 10/0
62. Stasys Yla - MEILĖ, 47 psl. 2/3
63. KRIKŠČIONIŠKOS DOROVĖS MOKSLAS 4/0
64. TRUMPA PASAULIEČIŲ DOGMATIKA, 159 psl. 4/0
65. PSALMYNAS (mažesnysis), gražiai įrišta, 223 psl. . 10/6
66. KETURIŲ DAILININKŲ BROŠIŪRA 5/0
67. AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KALENDORIUS 1950 m., 92 psl. . 4/0
68. J. Švaistas - PASKUTINI KARTĄ TAVE KLĄUSIU, romanas 4/0
69. Viktoras Gailius - VOKIŠKAI - LIETUVIŠKAS ŽODYNAS, 1181 psl., per 40.000 žodžių 31/0
70. Vytautas Nemunelis - MAŽOJI ABĖCĖLĖ, iliustr. A. Vaičiaitis, 32 psl., spalvotos iliustracijos, įrišta . . . 4/3
71. TREMTIES METAI, Lietuvių rašytojų metraštis, 1547 - 1947 Lietuvių knygos keturių šimtų metų sukakčiai paminėti, 607 psl., įrišta 31/0
72. K. Pelekis - GENOCIDE, Lietuvos triguba tragedija, anglų kalba, gausiai dokumentuota ir iliustruota, 286 p. 15/6
73. Vincas Jonikas - PAKELEIVIAI, lyrika, 11 psl. 6/3
74. E G L U T Ė, žurnalas vaikams, 2, 3 ir 4 Nr. Nr. Gražiai iliustruotas. Puiki dovana mūsų mažiesiems. Po 3/0
75. Pulgis Andrieušis - VABALŲ VESTUVĖS. Tinka dideliems

- ir mažiesiems. 6/3
76. V.K. JONYNO MONOGRAFIJA, su jo kūrybinių reprodukcijomis. Meniškas leidinys 15/6
77. Antanas Maceina - DIDYSIS INKVIZITORIUS, antroji papildyta laida. Ventos leidinys. 221 psl. 10/6
78. Kotryna Grigaitytė - PASLAPTIS, lyrika. Iliustravo V. K. Jonynas. Ventos leidinys. 77 psl. 6/0
79. A. Vytenis - RAUDONOJI ŽVAIGŽDĖ - THE RED STAR, anglų ir lietuvių kalbomis. 52 autentiškos fotografijos. . . 4/0

Užsakymus adresuoti: AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cator Street, West Hindmarsh, ADELAIDE, S. A.

P. L. SKAUTŲ SĄJUNGOS AUSTRALIJOS RAJONO TIEKIMO SKYRIAUS
S K E L B I M A S Nr.6

I. Tiekimo skyriuje galima gauti:

1. Rūtelė	3/0	9. Jamboree vėliavėlė	4/0
2. Žalia rūtelė	3/0	10. 1947m. "Skautų Aido" kompl. 10/	
3. Lelijėlė	3/0	11. "Gaires" Nr. 4 ir 5	2/0
4. Sk. vyčio ženklelis	3/0	12. Į Taikos Rytojų	2/0
5. Jaun. skauto(ės) ženkl.	2/0	13. Dainos skautiškajam jaunimui"	4/0
6. Penkmetinė žvaigždė	3/0	14. Kaip vesti skiltį	1/0
7. Jubiliejiniai ženklai:		15. Laužams liepsnojant	3/0
a) didelis skydelis	10/0	16. Skautų vadovui	3/0
b) mažas skydelis	3/0	17. Paveikslai (Lordo Baden-Powell'io, Panemunės stovyklos, Pažaislio stov., Šv. Kazimiero) po	1/0
c) miniatiūrinė rūtelė	2/0		
d) miniatiūrinė lelijėlė	2/0		
8. Skilties gairė (meškų, žirgų, briedžių, vagnų ar gaidžių skilč.)	5/0		

II. Skauto vyčio ženkl. gali užsakyti tik būrelių vadas, nurodymas pavardę, kam iš savo narių užsako, pažymedamas, ar jis naujai įstojęs į vyčius, ar savo ženkliuką pametęs.

III. Tik iš anksto apmokėti užsakymai laukiami sekančiu adresu: Irena Migevičiūtė, "Tregear", Windsor Rd., ST. MARY'S, NSW

D Ė M E S I O! Lietuvių Vyrų Chorui, Adelaidėje, reikalingi pirmieji tenorai. Kitų balsų dainininkai tuo tarpu nepriimami. Taip pat reikalingi dar sopranai ir altai.

Choro Vedėjas

